

GLASOVA Panorama

KRANJ, 14. JULIJA 1962 — LETO II ŠTEVILKA 27

Konferenca razvijajočih
se držav v Kairu

Mir in napredek

● V palači Arabske lige v Kairu je predsednik ZAR Naser imenoval zborovanje 34 udeleženi držav za konferenco »miru in napredka«. — Kairski časopisi obširno pišejo o konferenci. Prinašamo nekaj kratkih izvlečkov:

AL AKBAR

Dve nevarnosti pretita svetu: mrzlica atomskega oboroževanja in surovost gospodarske zaostalosti. Če razvijajoče dežele želijo preprečiti izbruh vojne, ker bi vojna zaustavila njihov razvoj, potem je v enaki meri v korist razvitih držav, da se vzdržijo od vojne, ker bi vojna uničila vse njihove dosežke. Najmanj, kar lahko storijo razvite dežele, je, da vrnejo dolg deželam, ki so bile njihove kolonije.

AL GUMHURIJA

Naser je rekel na prvem sestanku, da verujemo v mednarodno sodelovanje. Kairska konferenca zaradi tega ni naperjena proti razvitim državam.

SOFER, KI OPRAVLJA VOLAN »CESTNIH KRIZARK«, NIMA MAJHNH SKRBI IN ODGOVORNOSTI

Tovarne, šole in ustanove so ostale prazne

Čas dopustov

Dopust in denarnica sta še vedno v tesni odvisnosti - Ker ima o Gorenjci precej mrzlo kri, se dobro počutijo tudi na severnem Jadranu

● Različni so pogoji, pod katerimi ljudje preživljajo svoje dopuste. Nekateri se zadovoljijo z malo površino zelene trave ali gozdom, v katerem postavijo svoje šotore, drugi, predvsem tuji pa poiščejo za

dopust skrbno izbrane hotele s toplo in hladno kopaljo ter stopnišče s programi.

Cepprav so letovišča zadnje dni »do zadnjega kottička zasidena«, pa kljub temu ni še

prave »turistične stiske«. Še vedno velja stara resnica, da večina delavcev in uslužbencev preživlja dopust doma, ne da bi za dalj časa menjali kraj stalnega prebivališča.

Težko bi bilo natančno ugotoviti, kje je v času dopustov za številne Kranjčane, ki pohitijo na morje in v planine, »drugi dom«. Največ družin, posameznikov in počitniških družb krene proti jugu na Jadransko morje. Toda te skupine se vzdolž jadranske obale tako razkropijo, da v vsako znano letoviško mesto pride majhna peščica Gorenjcev. Tisti, ki preživljajo počitnice pod šotorskimi krili, so se usmerili proti istrski obali. Vredno je zapisati, da južno od Splita zapazimo že zelo malo Gorenjcev.

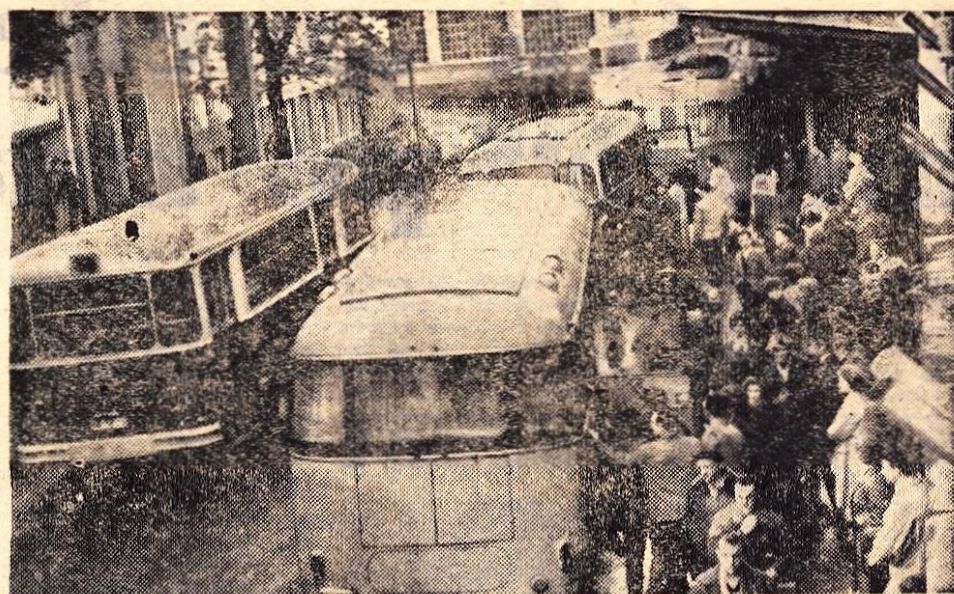
DRUGI DOM

Zbrani statistični podatki kažejo, da je »počitniška domovina« gorenjskih družin severni Jadran. Kranjčani najrajši zahajajo v Ankarano, kjer ima vrsta podjetij svoja počitniška naselja in domove. Pa tudi za ostale je Ankarano zelo privlačen kraj. Prometne zveze so ugodne in potovanje ni preveč naporno. Slaba stran ankaranske obale je precej muhasto vreme, ki se od celinskega podnebja ne razlikuje kdo ve kako.

Drugi najbolj obiskani letovišči, ki sta domena Kranjčanov, sta Fiesa in Crikvenica. Večkrat izdajo v Kranju tudi vozovnice za Novigrad in Brač.

Med planinskimi letovišči sta najbolj obiskani Bohinj in Pokljuka.

ZDRAVKO TOMAŽEJ

SREDI ZNAMENITE NEW-YORSKE CETRTI MANHATTANA OPAZUJEJO PESCI USODO DVEH DELAVCEV, KI SE JIMA JE NA NAJVEČJI STAVBI NA SVETU PRETRGALA VRV NA KLETKI. VENDAR STA SE DELAVCA ZADRŽALA NA FASADI TAKO DOLGO, DA SO JIH SKOZI OKNA POTEGNILI NA VARNO. VSEKAKOR REDKO JUNASTVO!

SREČANJA Z LJUDMI

Spet lahko zapišemo, da šport združuje narode. Preteklo sredo zvečer je bil na Jesenicah v prav prijateljskem vzdušju meddržavni namiznoteniški mladinski dvoboj med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Mnogi Jeseničani so prihiteli, da bi si ogledali naše in najboljše sovjetske mladince in mladinke. Med njimi je bilo tudi nekaj takih, ki so nastopali že na svetovnih prvenstvih in drugih večjih tekmovanjih. Ob tej

Zivim z reketom

priložnosti sem izkoristil čas za razgovor s sovjetsko člansko državno prvakinja LAJMO BALASHITOVO.

● Vaši osebni podatki?

»Rojena sem bila 3. januarja 1948. leta.«

● Od kdaj igrate namizni tenis?

»Od osmega leta starosti.«

● Vaš največji uspeh?

»Letošnji naslov državne prvakinja Sovjetske zveze pri članicah.«

● Če bi se odločili še kdaj za kakšen šport, ali bi bil to tudi namizni tenis?

»Prav gotovo da.«

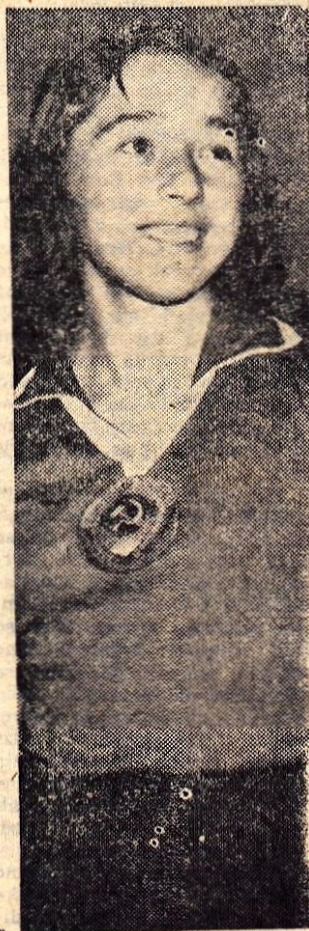
● V ekipi v kateri igrate, je evropski prvak, torej na kakšen uspeh računata na Bledu?

»Do polfinala se bomo uvrstile, kako bo pa naprej, ne vem.«

● Kako vam je všeč tu na Gorenjskem?

»Videla sem na fotografijah švicarske alpe, vendar mi bo ostal izlet v sredo na Vitranc v Kranjski gori nepozaben. Imate mnogo lepše hribe.«

MILAN ŽIVKOVIĆ

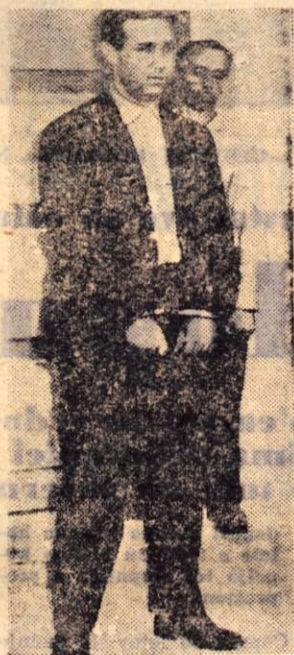
Kratek „medeni mesec“ po zmagi

● Alžirija je v teh poletnih dneh predmet različnih ugibanj. Vsa ta ugibanja se v prvi vrsti nanašajo na politične potrebe, ki v vrhovih nove alžirske oblasti prihajajo do izraza. Za kaj pravzaprav gre in kdo ima prav, je iz skopih poročil, ki prihajajo iz obeh sprtih taborov, precej težko razbrati. Vodenje alžirskega političnega gibanja je razdeljeno v trenutku, ko bi bila enotnost za korist Alžirije bolj dobrodošla. Ta zavest je počasi začela tudi prevladovati v razdeljenem alžirskem družinskem krogu. Zgodovinske izkušnje družinskih razprtij v Kongu namreč kažejo, da se v takšne spore običajno vedno vmeša tujina. To pa bi bilo za usodo Alžirije skrajno nevarno.

TRJE ALŽIRSKI VOJAKI

Mnogi so pripravljeni, da povsod za razcep v alžirskih vrstah iščejo v odpustitvi treh alžirskih vojakov, vodilnih poveljnikov

alžirske armade. Za svetovno javnost se je »alžirski zaplet« začel z ukazomčasne alžirske vlade, da se vse oborožene sile nagovarjajo na pokorščino vladi. Z istim ukazom so zaradi »zločinske dejavnosti« razrešili tri vodilne vojaške osebnosti al-

BEN BELA, KI SE JE SELE PRED DVEMA DNEVOMA VRNIL V ALŽIRIJO

žirske vojske: načelnika glavnega štaba polkovnika Bumedijena in še dva vodilna poveljnika – Slimana in Mendžlija. Kmalu je svet potreslo sporočilo podpredsednika vlade Ben Bele, ki govori o »nevarnosti tega sklepa, ki pomeni nož v hrbet alžirski vojski«. Ben Bela je hkrati povedal, da nasprotuje sklepu vlade. Tri dni pred sklepom vlade sta polkovnik Bumedijem in komandant Mendžli zapustila mesto Gardimaj na alžirsko-tunizijski meji in odpotovala v »neznano smer«. Tretji razrešeni oficir pa je bil pri priči priprt.

Kdo so trije »nesrečni vojak«? Polkovnik Bumedijem je eden izmed redkih, ki so dali tako velik delež alžirski oboroženi vstaji. Uveljavil se je z vojaškimi akcijami na področju Orana, kjer so bili ostanki kolonialistične oblasti najtrdnjši. Vsi se strinjajo, da je njegov ugled v vojski precejšen in nedvoumisen. Tudi ostala dva razrešena vojaka sta sodelovala v uporih od prvih začetkov. Major Sliman je bil član alžirske delegacije, ki je podpisala evianski sporazum.

Kaj je privedlo Benhedino vlado tako daleč, da je tako težko obtožila ugledne vodi-

telje alžirske vojske? Zakaj je Ben Bela prav v tem trenutku izrekel svoje pomisleke glede vlade? Čeprav so sporni razlogi na prvi pogled precej protislovni, nihče ne zanika njihove medsebojne vzročne zveze.

DVA TABORA

Vzroki za razcep v vrstah alžirskega osvobodilnega gibanja so starejši, kot bi na prvi pogled pričakoval. V sedemletni borbi, v katero so vstopili politični voditelji različnih prepričanj in smeri, zaradi poglavitne naloge – boja proti sovražnikom Alžirije, notranja nasprotja niso prihajala do večjega izraza. Če se od časa do časa izbruhtila, so jih zadušili pred pretečo alternativo poraza. Vendar pa so razlike v ocenjevanju alžirske revolucije stare skoraj toliko kot revolucija sama. Spor, ki je prišel v javnost, ni tako novega datuma. Kaj zbljuje in kaj loči dve osebnosti alžirske revolucije Benhedo in Ben Belo? Preden je prišlo do alžirske vstaje, sta bila oba voditelja alžirske mladine. Oba je vrgla na površje vstaja. Benhedo je pisal članke, Ben Bela pa je bil na čelu ilegalne organizacije, ki je začela z uporom. V začetku leta 1954 so Benhedo zaprli francoske oblasti in ostal je v zaporu do leta 1955, ko so ga s silo osvobodili iz zapore. Po dolgih letih se je s puško v roki prebil do ministrskega stolčka včasni alžirski vladi, v kateri je sedaj predsednik. Pa tudi Ben Bela je spoznal francoske zapore, še preden se je začela vstaja. Obsojen je bil na sedem let zapore. Iz zapore pa je pobegnil v

Kairo in postal glavna osebnost v alžirski vstaji. Dve leti je bil Ben Bela med prvimi političnimi voditelji, ki so zanimali upor na zahodu Alžirije, dokler ga niso z letalom ugrabile francoske oblasti. V francoskih zaporih se je držal kot prekajen nacionalni junak.

DEJANSKE RAZLIKE

Nekateri poznavavci alžirskih razmer skušajo vsa nesoglasja, ki so po splošni sodbi precej nepričakovana, spraviti na raven evianskih sporazumov. Benhedo z večino v vladi naj bi zagovarjal sporazum, Ben Bela pa izvajanje evianskih določil nasprotuje. Najbrž pa Evian ni pravi razmejitveni kamen sedanjega zapleta. Videti je, da se ta spor med Benhedo in Ben Belo, ki ni podal ostavke na svoj položaj v vladi, tiče bolj razvojne poti alžirske države. Nekateri trdijo, da Ben Bela zagovarja enopartijski sistem in »ostrejšo« smer v reševanju socialnih krivic, ki so jih nasledili od kolonialnih oblasti, Benhedo pa zagovarja večpartijski sistem in »mlejšo« smer v odpravljanju socialnih krivic. Benhedo naj bi tudi sprejel staro Burghino načelo: zahtevaj toliko, kolikor moreš dobiti in potem zahtevaj več. To načelo naj bi uveljavili v odnosu do Francije. Drugi zopet pravijo, da se Benhedo in Ben Bela v bistvu popolnoma strinjata, ločita pa se glede vloge in pomena, ki bi jo imela ALN v prihodnosti. Manj ponesrečen trenutek, da se odstranijo sedanje razlike, seveda ni mogel biti izbran. V tem se večina strinja.

PREDSEDNIK ZACASNE ALŽIRSE VLADE BENHEDA, KI JE GOVORIL V ALŽIRU, V GOVORU NI OMENIL SPORA Z BEN BELO

Rekli so.

Hidrogenska bomba ne dela razlik, pred njo so vsi ljudje enaki: belci, rumenci in črnci, verniki, ateisti, progresivci in konservativci.

Nikita Hruščev, sovjetski ministrski predsednik

Mnogi znanstveniki so se opredelili v svojih raziskovanjih na zvezde in vesolje, da bi se izognili dilemi svoje lastne vesti. Ta jih je pekla pri raziskavah stvari, ki se dogajajo na »mrtni zvezdi«, na kateri živimo.

Robert Watson, angleški izumitelj radarja

Razumem, da moramo imeti kino, vendar ne razumem zakaj ljudje zabavajo tja. Če mi bo le mogoče, bom preprečil, da bi se v Izraelu uvedla televizija.

Davide Ben Gurion, izraelski ministrski predsednik

Zena se počuti staro šele takrat, ko se o njej ne govori več kaj slabega.

Collete, francoska pisateljica

Koketiranje je talent, da se pridobi tuje srce, ne da bi izgubil svojega.

Brigitte Bardot

Da se obrani knjiga, so potrebne platnice. Enako velja za žene. Moški, ki dojamajo to modrost, oblečejo svoje žene v krzno.

Francoska filmska igravka

Križem po svetu

Washington

Na nekem slovesnem kosilu v Washingtonu je nekdanji predsednik Eisenhower izjavil, da je trdno prepričan v »razsodnost predsednika Kennedyja«, ki je prišlo najbolj do izraza v stroških za vojsko.

Samo leto dni pred tem je Kennedy isto izjavil o Eisenhowerju.

Pariz

Na dosmrtno je obsojeni voditelj škrte teroristične organizacije OAS general Raoul Salan pripravila v pariških zaporih svoje memoare, ki bodo izšli v treh knjigah. V prvi knjigi namerava general Salan opisati indoktrinatsko vojno in obširno pismenost izmenjavo z generalom de Gaullem.

globus • globus • globus

PETER KRAUS IN SODIŠČE

Obledel zvezdnik popevke se je izmaknil sodišču iz Salzburga, ki ga je obsodilo kraje in ker je brez dovoljenja nosil orožje, češ da je povabilo k razpravi prepozno prejel. Menda je ob svojem obisku v Avstriji brez orožnega lista ustrelil 2 ponicke (vrsta ptice).

VATIKAN IN FILM

Marilyn Monroe je prvič v svoji karieri vzbudila pozornost vatikanskega časopisa »Osservatore Romano«. Ločena Venera se je med snemanjem za 20th Century-Fox Production »Something's got to give« med kopalno sceno iznebila celo ozkega, kožno barvnega trikotja. Kljub svoji »žrtvovalni vnemi« je bila

kmalu nato odpuščena pri snemanju, zakaj 20-krat je neopravičeno izostala od snemanja. Monroe se je naknadno opravičila, češ da je bila močno prehlajena. Vatikanski list je njeno opravičilo takele komentiral: »Neverjetni del zgodbe je, da se niti režiser niti producent ni spomnila prehlada, ki je nastal s tisto kopeljo. Preprosto spoštovanje do volnega spodnjega perila bi bilo koristno za moralno zdravje.«

SLAB IZ PRAVOPISA

Gospodu Alecu Guinnessu – angleškemu filmskemu igravcu – je hotela bostonska univerza podeliti doktorski naslov za literaturo. Cast je odklonil, češ da je šibak v pravopisu. Guinness je bil nato imenovan za doktorja filozofije.

Mesto preveliko za oči

- Moskva je pojem za mesto, legenda in zbirka starin. Če se širi v daljave, ne more dvigati svojih rok v nebo. Moskva pa kljub temu noče ostati pri tleh.
- Preselila se je na Lenino-ve gore z možgani in mladostjo.

SPOMENIK LOMONOSOVU

Za ogled Lomonosove univerze na Leninskih gorah smo dobili posebne vodnike.

Lomonosova univerza je druga najvišja zgradba v Evropi; višji je menda samo Eiffelov stolp v Parizu. (V bližini Moskve že gradijo televizijski stolp, ki bo višji, in tako bodo zopet prvi v Evropi.) Univerzo je gradilo 300 mladinskih brigad 3 leta. Graditelji so se leta 1949, ko je bila dograjena, vpisali kot prvi slušatelji. Stavba s svojimi 370 bloki zavzema 320 ha zemljišča, ima 33 nadstropij, skupaj s stolpom pa je visoka 240 m. Na vrhu stolpa je 12.500 kg težka zvezda, v kateri je soba s prostornino 14 kub. metrov. Levo in desno od najvišjega dela stavbe je nad dvajsetim nadstropjem na eni strani ura na drugi pa barometer, vsak od njiju s premerom 9,5 m. V univerzi je v 42 dvoranih razvrščena univerzitetna knjižnica. Pot skozi vseh 600 sob in nešteto hodnikov je dolga 145 km, če pa bi se v vsaki sobi zadrževal le 2 uri, bi bil v stavbi nepretrgoma več kot 4 mesece. To in še druge univerze v Moskvi obiskuje 500.000 študentov, od teh jih je približno 11.000 iz tujine, največ iz azijsko-afriških držav.

Leninske gore so majhna vzpetina nad reko Moskvo. Od tu imajo lepo speljano smučarsko skakalnico. Posebno pa je lep pogled na panoramo Moskve, ki leži pod teboj, le- pa sega dalj, kot nese oko.

Ko smo se vračali iz Leninskih gor, smo si ogledali še letno in zimsko kopališče. V tem kopališču vodo segrevajo tako, da je njena temperatura poleti in pozimi 23° C. V kopališču, kjer se vsak obiskovalec lahko kopa le eno uro, pride dnevno tudi do 30.000 kopavcev.

MOSKOVSKA NEDELJA

Nedeljo, drugi dan bivanja in ogledovanja Moskve, smo začeli v Kremlju. Kremeljski zidovi in kremeljski stolpi so nam iz raznih fotografij in opisov več ali manj znani. Moskovski Kremelj stoji že od konca 15. stoletja. Na vseh petih stolpih stojijo zvezde, ki tehtajo različno — od 1 do 5 ton. V vsaki zvezdi pa sveti žarnica z močjo 5000 W. Državna zastava se iz Kremlja vije

od 12. februarja 1918, kar je v posebnem dekretu to ukazal Lenin. Ura na kremeljskem zvoniku, katere mehanizem tehta 6 ton, v primeru pa meri 6 m, kaže točen moskovski čas. Vodnik nam je pripovedoval, da je bila ura med revolucijo pokvarjena, izračune za nove uteži je napravil Lenin in od takrat dalje kaže točno. V Kremlju je za obiskovavca odprtih le nekaj stavb. Večji del pa ni dostopen, ker služi za državniške posle. Povsod, kjer pa je dostop mogoč, se ljudi kar taje.

Orožarska palača bi po mojem mnenju morala nositi ime »kremeljska zakladnica«, saj so v njej zakladi iz carskih dvorov. Tudi v tej zakladnici se vidi, kako so si gospodarji carske Rusije na račun siromašnega prebivalstva grmadili neizmerna bogastva. Po smrti carice Elizabete so ugotovili, da je imela 10.000 dragocenih oblek, nekatere, ki so vezene z zlatom, so razstavljene v tem muzeju. V zakladnici so prestoli, žezla in krone ruskih carjev. V posebni dvorani stojijo same lepo izrezljane in okrašene kočije, v eno pa je vpreženih 6 (lesenih) belcev, tako da je vidna dragocena konjska vprega. V velikih steklenih izložbah so razstavljene po vrsti, kakor so se vrstili vladarji, njihova slavnostna oblačila, orožje, sedla, obutev, jedilni pribori, čaše, vrči itd. V vse to je vdelano srebro, zlato in drago kamnjenje. Posebno lepa je kolekcija 1000 krožnikov iz japonskega porcelana. Spet v drugi dvorani visijo slike vladarjev in njihovih družin, pod njimi pa so razstavljeni darovi, ki so jih ob kdo ve kakšnih priložnostih dobivali iz tujine.

CAR S KRONO GRE SKOZI POSEBNA VRATA

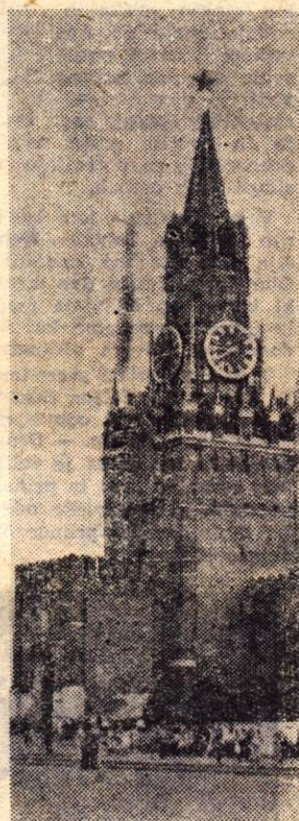
Carski hram je lepa cerkev, kjer so bili obredi le ob kronanjih carjev; vsak novo kronani car je iz cerkve odošel v kremeljske dvorane skozi posebna vrata, z veliko trgovsko hišo GUM ki so jih odprli le za take slovesnosti. Tam je še vedno prestol Ivana Groznega. Druga kremeljska cerkev je obenem tudi grobnica nekaterih carjev.

Na enem izmed dvorišč stojita kot spomenika tudi carski top in carski zvon. Carski top, ki so ga izdelali leta 1689, tehta 40 ton, posebne granate, ki so jih izdelali, pa tehtajo vsaka po 1 tono. Ta z mnogimi okraski okrašen top ni nikoli služil svojemu namenu. Iz njega niso nikoli streljali. Danes je, kot star velikan, predmet občudovanja. Nedaleč od njega stoji carski zvon, tudi ta je pravi velikan med vrstniki — zvonovi. Zvon je umetnina iz 18. stoletja. Izdelan je bil v Kremlju v letih 1733–1735. Ko pa je 29. maja 1737. leta v Kremlju izbruhnil požar, se je zvon močno segrel, ob gašenju pa ohladil, tako da so na njem nastale razpoke. — Zvon so stalili in ga ponovno odlili, nato pa so ga pustili »starati« skoraj 100 let. V letu 1836, ko so zvon ponovno hoteli dvigniti v zvonik, se je velik kos odlomil, od takrat pa kot zgodovinska znamenitost stoji v Kremlju — na tleh. Zvon, ki tehta 200 ton, ima premer 6,60 m, visok pa je 6,14 m. Velik odbiti kos, ki stoji ob njem pa tehta 11,5 ton.

RDEČI TRG

Iz Kremlja smo odšli na Rdeči trg. Če v carski Rusiji so, kakor danes,

trg imenovali »Krasnaja ploščad«. Ime »krasna« je zanje po tuje pomenilo »lepa«, po revoluciji pa so spremenili samo smisel in je ostala »rdeča«. Rdeči trg je z ene strani zaprt z zidovi Kremlja, kjer stoji tudi Mavzolej, z druge pa z veliko trgovsko hišo GUM koncu pa stoji cerkev sv. Vasilija, ki je bila postavljena kot spomenik zmage nad Tatarji. Na tem velikem prostoru

KREMELJSKI ZVONIK Z ZNAMENITO URO IN ZVEZDO NA VRHU

SVERDLOVSKI TRG V MOSKVI. V OZADJU JE SVETOVNO ZNANO VELIKO GLEDALIŠČE

ru so vse slavnostne parade v Moskvi, ob takih prireditvah predstavlja Mavzolej tudi slavnostno tribunalo. Ena največjih vojaških parad je bila 7. novembra 1941, ko je bila nemška vojska tik pred Moskvo in ko so Nemci za svoje vojake izdelali nekaj vagonov odlikovanj, ki bi jih razdelili ob zavzetju mesta. Druga pa je bila 24. junija 1945, ko je 200 vojakov položilo k vnožju Leninovega mavzoleja zaplenjene nemške zastave.

VRSTA PRED MAVZOLEJEM

Vsak domač ali tuj turist obišče v Moskvi Mavzolej, v katerem sta bila v času našega obiska shranjena v steklenih krstah še oba umrla sovjetska voditelja Lenin in Stalin. Ker je bila nedelja, je bila vrsta, v kateri so ljudje čakali v parih za obisk Mavzoleja, dolga več kot kilometer. V vrsto si lahko prišel na začetku ulice, ki je bila v ta namen zaprta. — Pred začetkom ulice in vrste, ki sta jo urejala dva miličnika, je čakalo še nekaj sto ljudi. Naša skupina je, kot skupina tujih državljanov, imela prednost, šli smo naprej in se uvrstili nekje v sredini. Ljudje so se nam brez vsakega negodovanja lepo razmaknili. Po Rdečem trgu je bilo na stotine sprehajavcev, nikogar pa nisem videl, da bi nedisciplinirano stopil v vrsto. V približno polurnem čakanju smo imeli dovolj časa, da smo krmili golobe in si boljše ogledali Mavzolej, ki je zgrajen iz velikih kosov črnega in sivga marmorja. Ker sva bila s prijateljem zadnja v vrsti, sva imela čas tudi za pomenek z dvema dekletoma iz Novosibirska, ki sta se za nekaj dni ustavili v Moskvi; potovali sta na Krim. Dekleti, sta se med drugim tudi spomnili, da sta nekje slišali ali brali, da je Jugoslavija dežela, ki je iz socialističnega prestopila v tabor kapitalističnih držav.

Pred Mavzolejem stojita na častni straži, nepremično, kakor da sta izklesana iz kamna, dva vojaka-gardista. Častna straža se točno takrat, ko udari kremeljska ura, menja vsako uro.

V Mavzoleju, kjer sta bili osvetljeni obe krsti, se je mimo trupel neslišno pomikal vrsta ljudi. Lenin, skromen, kot je bil, leži v krsti v civilni obleki, brez kakršnega koli odlikovanja. Levo od njega pa Stalin v modri uniformi generalisima, z vidnimi našivki in odlikovanji. Kult osebnosti, ki so ga obasodili šele pred kratkim, je viden tudi tu.

— TONE POLAJNAR

TELEVIZIJA - NAVADA ALI RAZVADA

NAJBOLJ NALEZLJIVA BOLEZEN SODOBNOSTI — ČLOVEK URE DOLGO SEDI PRED TELEVIZIJSKIM ZASLONOM, DOKLER NAPOSLED NE DOBI RANE NA ŽELODCU — TELEVIZIJA JE POSTAVILA NA GLAVO VSA PRAVILA O DRUŽINSKI SKUPNOSTI

Redki so tehnični izumi, ki bi tako spremenili človeka, kot je to storila televizija. Lastniki televizijskih sprejemnikov so postali sužnji tehničnega izuma, ki jih ure dolgo drži v napetosti, da spremljajo dogodke na zaslonu in pri tem pozabljajo živeti, tako kot so bili navajeni njihovi očetje. Vse manj je razvedrila, ki so ga poznali v družinskem krogu še pred vojno. Televizija je postala sredstvo, ki zbira okoli sebe vse družinske člane, jih zaposluje in preprečuje, da bi se drug drugemu posvečali.

V ZATEMNJENIH SOBAH

Število televizijskih naročnikov se je v zadnjih letih precej povečalo. Ze leta 1960 je bilo na svetu okoli 94 milijonov televizijskih naročnikov. Potrebno bi bilo zbrati več značilnih podatkov, da bi lahko spoznali ukus različnih narodnostnih sredin na televizijskem zaslonu. V glavnem pa je odnos med zabavnimi in poučnimi oddajami skoraj povsod v nekem izenačenem razmerju. Televizije, pri katerih so množične izkušnje največje, so v Evropi britanska, švedska in danska, onstran luže pa ameriška in kanadska. Vendar moramo takoj naglasiti, da so med njimi kljub temu precejšnje razlike. Ameriške televizijske sprejemnike napajajo izključno privatne televizijske družbe, medtem ko je v večini evropskih držav televizija državna ustanova. V Veliki Britaniji in Kanadi od neštehtih držav poznajo tako imenovani »izmenični sprejem« ali mešane sporede. V Ameriki tudi najbolj popularne oddaje prekinjajo z reklamnimi vložki, ker je reklama eden izmed virov dohodkov privatnih televizijskih družb. Za evropske pojme bi bile takšne prekinitve zanimivih oddaj nedopustna predrznost.

Televizija se na različne načine trudi, da bi odkrila okus občinstva. Podvzeti so mnogi ukrepi, da bi se spored prilagodil okusu občinstva. Občinstvo si kljub temu še ni zacelilo ran na želodcu. V Ameriki so šli z okusom občinstva tako daleč, da so ukinili vsa dramska dela, na sporedu pa so ostali samo policijski filmi, westerni, razni na pol gledališki na pol varietetski vložki, ki so povezani z neko slavno osebnostjo. Na ameriški televiziji je znan tudi neki moralni zakon, ki prepoveduje na zaslonih brezbožnost, nesramežljivost in prostaštvo. V kakšni meri te prepovedi pomagajo iskati boljši spored in v kakšni meri se jih držijo, je težko dognati.

POBOŽNA IN BREZBOŽNA EVROPA

Britanska in kanadska televizija sta mešanica državne in privatne televizije. Za britansko televizijo je dognano, da je precej vzgojna. Angleži gledajo Hamleta, Kralja Leara, dramska dela Eliota in pre-

cej znanstvenih oddaj. »Resne« oddaje preko BBC, ki vsebujejo aktualnosti, reportaže, dokumentarne filme, gledališče, glasbo, šolske in verske oddaje imajo na Angleškem večino. Britanci poznajo tudi svoje moralne zakone. Televiziji je prepovedano, da na zaslonih prikazuje nože, orožja in prizore grdih navad, posebno če se pojavljajo pri simpatičnih osebah.

V primerjavi s tem izkušnje Italije in Zahodne Nemčije niso posebno zanimive. Obe državi imata dve mreži, ki izmenično oddajata resne in zabavne programe, kar zadovoljuje njihovo občinstvo.

Tudi v Sovjetski zvezi imajo dve mreži. Večina časa je v Sovjetski zvezi odmerjena glasbenim oddajam. — Druga sovjetska mreža pa je veliko bolj resna od prve in prinaša literarne in umetniške oddaje; vsak dan na primer oddajo o slikarstvu.

ŠTEVILČNI VPLIV TELEVIZIJE

Med vsemi deželami na svetu je bila Nemčija prva, ki je poznala televizijo. Leta 1935 so že začeli s televizijskimi oddajami. Leto dni pozneje se je Nemčiji pridružila Velika Britanija. Naslednje leto je televizija vstopila v Francijo. Leta 1938 pa so začeli z oddajami v Sovjetski zvezi in na Japonskem. Združene države so televizijo uvedle leta 1941, vse ostale države, med njimi tudi Jugoslavija, pa po vojni.

Glavne velesile v televiziji so ZDA, ki imajo 54 milijonov televizijskih sprejemnikov, Velika Britanija 12 milijonov, Japonska 8 milijonov ter Sovjetska zveza in Zahodna Nemčija vsaka po šest milijonov televizijskih sprejemnikov. Največ televizijskih oddajnikov ima Japonska 891, ZDA 634, Zahodna Nemčija 417 in Sovjetska zveza 300. Zanimivo je, da ima tako velika dežela, kot je Indija, samo en televizijski oddajnik.

V Evropi sta edini državi, ki nimata televizije, Grčija in Turčija, v Afriki in Aziji pa so dežele, ki nimajo televizije zelo številne. Na sploš-

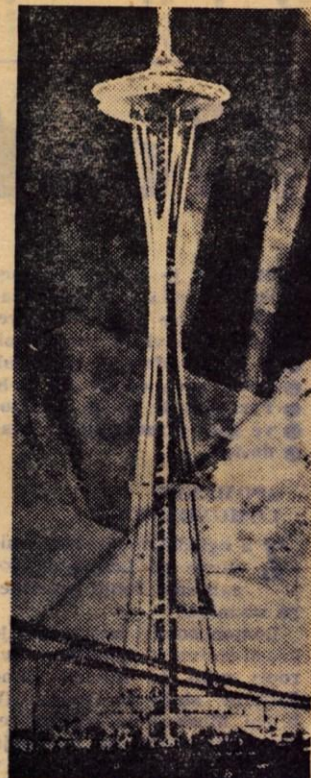
no imajo v Afriki samo štiri države televizijo: Alžirija od leta 1956, Nigerija od leta 1959 in Rodezija ter ZAR od leta 1960.

V petnajstih letih po vojni je televizija dobesedno osvojila svet. Tako hitro se širi, da statistika zastara, še preden je zapisana na papirju. V začetku letošnjega leta so v 69 državah na svetu našli 2900 televizijskih oddajnikov in 114 milijonov sprejemnikov. Televizija že zajema skoraj pol milijarde ljudi. — Dve celini — Amerika in Evropa prednjačita v televiziji. Na teh dveh celinah je 92 odstotkov vseh televizijskih sprejemnikov na svetu in 2674 oddajnikov. Medcelinski prenos televizijskih sporedov s pomočjo umetnih satelitov bodo nedvomno še bolj razširili televizijsko mrežo na svetu.

Na Ameriko odpade 884 televizijskih sprejemnikov in 65,5 milijonov sprejemnikov, kar pomeni 58 odstotkov celotnega števila televizijskih sprejemnikov na svetu.

S Sovjetsko zvezo ima Evropa preko 1790 televizijskih oddajnikov in 38,6 milijonov sprejemnikov (34 odstotkov svetovnega števila).

Afrika ima okoli 200.000 sprejemnikov in 16 televizijskih oddajnikov. V primerjavi z Jugoslavijo, ki ima 100 tisoč sprejemnikov in 12 televizijskih oddajnikov, je to število zelo nizko.

RAZSTAVNI STOLP V AMERISKEM MESTU SIETLU. STOLP SO ZGRADILI ZA SVETOVNO RAZSTAVO. S TERASE STOLPA SE LEPO VIDIJO BLIŽNJE PLANINE

Zanimivosti

ZANIMIVOSTI

● NOVI MOST NA RENI

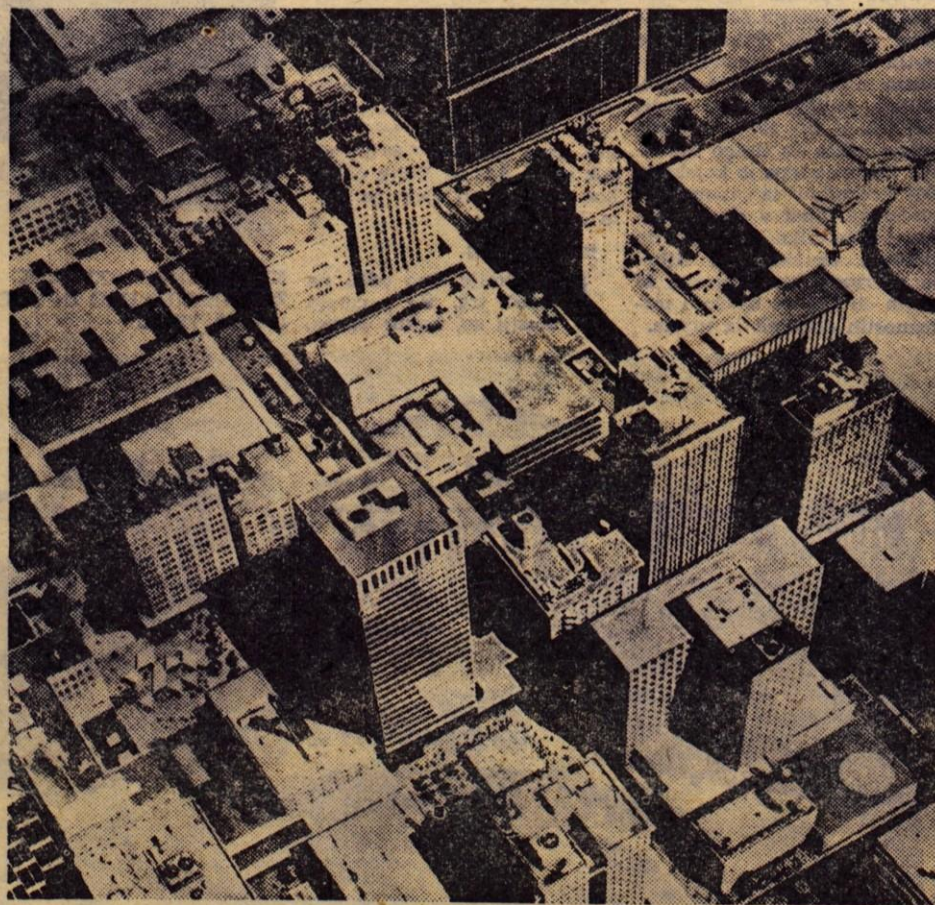
V tem letu bodo pričeli graditi nov most na reki Reni v bližini Kölna. Most bo dolg 1.300 metrov in širok 33 metrov. Izgradnja mostu bo veljala okoli 109 milijonov DM, delo pa bo trajalo približno 3 leta. Novi most bo razbremenil promet. Kljub temu, da je preko Rene že osem mostov, jih še vedno primanjkuje, zakaj dnevno zdrvi preko mostov več kot 200.000 avtomobilov.

● LETALO NA RAKETNI POGON ZA 8 OSEB

Velika francoska tovarna letal, ki izdeluje poznana letala »Caravelle«, ima v načrtu, da izdelata dvomotorno raketno letalo za 8 oseb. Letalo bo namenjeno poslovnim ljudem. Za vzlet bo potrebovalo samo 1000 metrov dolgo stezo. Maksimalna hitrost: 835 km na uro. Prihodnje leto ga bodo razstavili na letalski razstavi v Parizu.

● LETNO 2 MILIJONA HLADILNIKOV

Na Japonskem bodo letos izdelali več kot 2 milijona hladilnikov. Čez tri leta pa bo hladilnikov za 8 milijonov več. Velika industrijska podjetja delajo poskuse z novimi elektronskimi hladilniki, zakaj njihova proizvodnja bi bila mnogo enostavnejša od dosedanje. Pred minulo vojno je bilo na Japonskem 12 tisoč hladilnikov. Pred 9 leti pa so jih na leto izdelali le 4000.

V AMERISKIH MESTIH TAKŠNI PRIZORI NISO REDKI. ZRAVEN VISOKIH NEBOTICNIKOV GRADIJO PRITLIKAVE STAVBE, KAR PA ZELO UCINKOVITO VPLIVA NA IZGLED MESTA. SKLADNOST DVEH SKRAJNOSTI IMA TUDI ARHITEKTONSKE UCINKE

Dvojčici z zraščenenima glavama

V pariški bolnici so operirali deklici, ki sta prišli na svet z zraščenenima glavama - Primer, ki je zelo redek, uspešno ozdravljen

● V pariški bolnišnici so izvršili v preteklih dneh operacijo, ki je izzvala senzacijo v javnosti in v medicinskih krogih vsega sveta. Operirani sta bili siamski dvojčici, katerih glave so bile zraščene. Z radiografskim pregledom je bilo ugotovljeno, da bo žena siromašnega delavca rodila dvojčici, katerih glave so zraščene. Bil je izreden primer - dr. Rancone se je znašel v neprijetnem položaju, zakaj to je moral povedati bodoči materi. Poklical jo je v svoje pisarno in z blagim glasom pričel:

Rodili boste dvojčici, na žalost sta otroka med seboj zrasla in bomo morali s car-

skim rezom rešiti vas in otroka. Nato je poklical svojega prijatelja, šefa oddelka za otroško kirurgijo. Ta je takoj uvidel, da bo operacija zelo težavna. Slučaj siamskih dvojčic ni nov, vendar je zelo redek. Kirurški poseg je bil zelo zahteven, s carskim rezom v osmem mesecu nosečnosti. Deklici sta bili popolnoma zdravi. Bili sta položeni v inkubator, še preden se je mati prebudila. Zdravniki so odločili, da jih mati ne sme videti, ker bo moral biti žrtvovan en otrok, da bi se drugi ohranil pri življenju. Izbira je bila težka, vendar se je operacija morala izvršiti, ker tako spojeni dvojčici ne bi mogli več dolgo živeti. Njihovi premiki bi neizogibno pripeljali do preloma lobanjskih kosti, in to bi pomenilo neizbežno smrt. Da bi se ena deklica ohranila pri življenju, je bilo potrebno odvzeti precejšen del možganske skorje drugi. Katero žrtvovati in obsoditi na smrt, to je bila težka odločitev. Najprej so preiskali, če nima katera kakšne anomalije, ki bi ji onemogočile normalni razvoj. Ti preizkusi so trajali mesec dni. Hkrati so ju nevrološko pregledovali. Rezultati teh pregledov so bili zadovoljivi, zdravnikom pa je bil izbor še bolj otežkočen. Operacijo so odlagali dan za dnem. Zdravniki so se dije posvetovali in so nazadnje odločili, da bodo rešili deklico, ki je bila na levi strani, če se jih gleda s hrbtna. Ta je bila bolj mima pri raziskovanju refleksa. Bila je pri njej večja verjetnost, da bo prestala težko operacijo. Razen tega je bila njena lobanja zrasla z drugo z desno stranjo. Leva polovica je bila svobodna, to je

ZA ŽIVLJENJE IN ZA SMRT JE SLO PRI TEH DVEH DVOJCICAH, KI STA IMELI ZRAŠČENE GLAVE. OPERACIJA JE PO ENOMESECNEM ODLAGANJU TRAJALA STIRI URE. USPELA JE IN SEDAJ OBE DEKLICI ŽIVITA

bilo velikega pomena, ker je v tej polovici tudi možganski center govora. Odločitev je padla. Med operacijo pa je zdravnik odkril nekaj, kar ga je osupnilo. Med možgani obeh deklic ni bilo membrane, ki bi ju ločila in je bila vsa masa med seboj zrasla. Takega primera še nikdar ni imel. Zdravnikov skalpel je hitro prodrl v možgansko maso in znaten del je odsekal proč od možgan na smrt obsojene deklice Françoise. Nato je pokril možgane s tanko membrano, ki jo je vzel od placente nekega dečka, rojenega dan pred operacijo. Odprtino lobanje je nato pokril s tankim listom iz plastične mase. Operacija je trajala 4 ure. Vsi so pričakovali, da bo Françoise umrla še pred končano operacijo. Toda

PO OPERACIJI LEŽITA PREJ ZRAŠČENI DEKLICI ZE VSAKA V SVOJEM LEŽISCU

preživila je operacijo; pretekla sta 2 dneva in deklica je še vedno živeča. Dva dni po operaciji je zdravnik pregledal Françoise in ugotovil, da se bo morda dalo tudi njo rešiti. Oditel je k materi dvojčic in jo vprašal, če bi žrtvovala del svoje kože, da bi z njo pokril dekličino lobanjo. Seveda je mati takoj privolila. Najprej je pokril možgane s tankim slojem epiderma, ki ga je vzel z vratu male Françoise. Nato je z desnega stegna odvil materijal zgornjo plast kože dvakrat v velikosti 30 x 7. To je prenesel na dekličino lobanjo. Françoise je vse dobro prestala. Prenesli so jo na oddelke za dojenčke.

Nemogoča operacija je popolnoma uspeša. Dvojčici sta sedaj popolnoma zdravi in normalni.

NA ZUNAJ NI VEČ NOBENIH ZNAKOV, DA BI BILA DEKLICA PRED OPERACIJO ZRAŠČENA S SVOJO SESTRO

Pomenki ob dnevu šoferjev

NE MISLI, DA SI DOBER ŠOFER, ČE VOZIS VEDNO HITRO. DOBRO ŠOFIRATI NE POMENI HITRO VOZITI, AMPAK OBVLADATI SEBE IN RAZMERE NA CESTI!

● Pred devetnajstimi leti, 13. julija 1943. leta, ko so partizanske enote spet napadle metropolo Suhe krajine - Žužemberk, ki je kdo ve kolikokrat menjala svoje gospodarje, so v napadu prvič sodelovala vsa razpoložljiva motorna vozila. V spomin na ta prvi motorizirani napad praznuje vsako leto **ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČKOV LRS** svoj stanovski praznik - **DAN ŠOFERJEV**.

Ob letošnjem prazniku posredujemo nekaj srečanj, mnenj in vtisov.

INTERVJU V KR 18-81

Nismo šli predaleč. Ustavili smo se kar na kranjski avtobusni postaji, ki je že skoraj premajhna, zakaj v sezoni odpe-

lje z nje vsak dan 180 rednih in okoli 100 delavskih avtobusov. Vstopili smo v avtobus z oznako KR 18-81, last »Avtoprometa«, ki vozi na progi Ljubljana-Kranj-Bled,

Upravlja ga **MIRKO KANALEC**. Izčistili smo sleherni postanek za razgovor. Več kot dvajset let je za volanom, doma je sicer blizu Kobarida, vendar si je v zadnjih 8 letih pridobil domovinsko pravico v Kranju. Zato tudi izkoristi vsak prosti čas, da vrže v Savo trnek, ob čemer se najbolj spočije. In vsa ta leta so mu zaupana naša življenja.

● Slišali smo, da ste že blizu pogovora za »FAP« nagrajdo?

— »Da, od lanske pomladi, ko sem v Skopju prevzel tale avtobus, sem prevozil brez okvare že 125.000 kilometrov.«

● In kaj boste počeli z nagrado?

— »Hja, o tem je pa še pre zgodaj govoriti, zakaj lahko se mi v zadnjem trenutku kaj pripeti... Kaj bom počel s stotisočaki, ki jih tovarna podeli za nagrado vsakemu šoferju, ki prevozi 150.000 km brez določenih okvar? Po vsej verjetnosti jih bom uporabil za lep dopust za svojo 4-člansko družinico.«

● Najnevarnejši odsek ceste na vaši relaciji?

— »Nedvomno 11 km od Bistrice do vrh Črnivca: ozka, strma, z nepreglednimi ovinkami. Sicer pa jo poznam kot

svoj žep. Posebno je treba paziti ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih. Takrat so cele kolone motoriziranih izetnikov. Med njimi ne manjka brezobzirnih in neprevrtljivih.«

● Dogodek, doživetje? Kaj vam je posebno ostalo v spominu?

— »O tem bi lahko pisali... Mimogrede: v italijanski vojaški sukni sem bil v Afriki ujetnik tajske legije, nato sem bil v »Petrovem« oddelku IX. angleške armade. 1943 smo zvedeli za partizane. Iz Port Saida sem s 40 tovariši priletel z angleškim letalom (Nadaljevanje na 11. strani)

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 14. julija

- 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
- 8.35 Tri pesmi o mamici in druge skladbe Mihaela Rožanca
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Zabavni kaleidoskop
- 9.45 Poje Planinski oktet
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Joan Hammond in Charles Craig s tremi popularnimi dueti
- 11.30 Zabavna glasba na valu 327,1 m
- 12.05 Kvintet bratov Avenik
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Saša Kravos: Obiranje breskev in obdelava zemlje po pobiranju pridelkov
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Orkester New-Yorške filharmonije dirigira Leonard Bernstein
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Napotki za turiste
- 15.25 Zabavni orkestri
- 15.40 Nekaj Aljaževih in Jerbovih zborov
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.50 Ansambel Mojmir Sepeta
- 18.10 Violina in klavir
- 18.34 Pojo zabavni zbori
- 18.45 Naši popotniki na tujem
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20. Domači napevi za sobotni predvečer
- 20.20 Za prijeten konec tedna
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Če je že res - potem na ples

NEDELJA - 15. julija

- 8.00 Mladinska radijska igra: Dečki z rdeče obale
- 8.35 »Jutro« in druge klavirske skladbe za mlade poslušalce izpod peresa Sergeja Prokofjeva - izvaja pianistka Silva Hrašovec
- 8.50 Zabavna medigra
- 9.50 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.46 Mladostne skladbe
- 10.00 Se pomnite tovariši...
- 10.30 Promenadni koncert simfoničnega orkestra »Philharmonija«
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Stevan Mokranjac: Kozar in IX. rukovet
- 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 13.30 Za našo vas
- 14.00 Slovenske narodne v priredbi Karla Pahorja za soli, zbor in orkester

- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Trikrat pet
- 15.30 Mozart in Balakirev
- 16.00 Humoreska tega tedna

PONEDELJEK - 16. julija

- 8.05 Sever - Dlesk: Med Savco in Dravco
- 8.25 Tri scene iz Verdijeve Traviate
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Ko se oglašijo tisoč piščali hammond orgel
- 9.40 Samospevi Cirila Preglja z medigrami na violino
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Naši skladatelji iz preteklosti
- 11.30 Pol ure pred dvanajsto
- 12.05 Slovenske narodne ob spremljavi harmonike
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Marko Bertoncelj: Križanje govedj na Gorenškem
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Ludwig van Beethoven: Kvintet za klavir, obo, klarinet, rog in fagot v Es-duru op. 16
- 13.56 Walter Gieseking zaigra na klavir dve Schumanovi skladbi
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
- 15.20 Glasbena medigra
- 15.25 Tri Paganinijeve kaprice
- 15.40 Literarni sprehod - Zmaga
- 16.00 Vsak dan za vas

- 17.05 Arija skozi stoletja
- 18.10 Portreti jugoslovanskih skladateljev zabavne glasbe - Jože Privšek
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe

- 20.45 Kulturni globus
- 21.00 Glasbena medigra
- 21.00 Koncert Zagrebske filharmonije, dirigent Fritz Rieger
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Zadnji ples pred polnočjo

TOREK - 17. julija

- 8.05 Nocoj se mi je sanjalo...
- 8.25 Ob zvokih zabavne glasbe
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Bogo Leskovec: Domovina - simfonija v enem stavku
- 9.45 Nehama Haendel poje izraelske pesmi
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Papandopolova sonata in Hatzejevi samospevi
- 11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite - ime mi je Cox
- 11.51 Majhni zabavni ansambl
- 12.05 10 minut z Zadovoljnimi Kranjci
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Viktor Repanšek: V juliju odločamo dokončno o kakovosti semenskega krompirja
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Prizori iz 1. dejanja opere »Seviljski brivci«
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Igra Trio Dorka Skobneta
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Popoldne v orkestralnem studiu
- 18.10 Poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška
- 18.45 S knjižnega trga
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Portret v miniaturo
- 20.15 Majhen koncert hornista Jožeta Falouta z novostmi iz francoske literature za rog
- 20.30 Radijska igra - Zadeva Pinedus
- 21.27 Edward Elgar: Serenada za godala v e-molu
- 21.42 Malo instrumentov - veliko glasbe
- 22.15 Slavko Osterc in njegovi učenci (vendar ne veli...)
- 23.05 Vsem tistim, ki nas še poslušajo

ČETRTEK - 19. julija

- 8.05 V duetu in kvartetu
- 8.30 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Vesele počitnice
- 9.25 Finale in nekaj prizorov iz Webrove opere »Čarostrelec«
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 »Kaj elišimo na gorah« - simfonična pesnitev Franca Liszta
- 11.30 Zbor Sovjetske armade zapoje tri ruske narodne pesmi
- 11.40 Melodije Johanna Straussa in Franca Leharja
- 12.05 Trio Modic iz Mengša
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Silvo Avšič: O sortnih poskusih vrtnin
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Pianist Adam Harasiewicz igra Chopina
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Naši pevci na tujem
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušalcev
- 18.10 50 minut turizma in

SREDA - 18. julija

- 8.05 Jutranje glasbeno popotovanje
- 8.55 Pisan svet pravilic in zgodb
- 9.25 Po strunah in tipkah

- 9.46 Gioacchino Rossini: Kvartet št. 1 v F-duru za flavto, klarinet, rog, fagot
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Odlomki iz opere »Vaški vedež« Jeana Jacquesa Rousseauja
- 11.15 Človek in zdravje
- 11.25 Zabavni kaleidoskop
- 12.05 Domače polke igra Vaški kvintet
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jože Babnik: Kako poceniti čebeljko proizvodnjo
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Orkestralni odlomki z odra

- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Ljubezen in ljubosumje
- 15.20 KZRTVL p. v. Rada Simonitića poje slovenske in dalmatinske narodne
- 15.40 Lipovškove in Škerjančeve skladbe
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Soferjem na pot
- 17.50 Bojan Adamič: Plesalka
- 18.10 Favn in njegova flavta
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Naš variete
- 21.00 Veliki zabavni orkestri tega tedna
- 22.15 Pavle Dešpalj: Koncert za violino in orkester, solist Ivan Pinkava
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Ples na valu 327,1 m

ČETRTEK - 19. julija

- 8.05 V duetu in kvartetu
- 8.30 Zabavni kaleidoskop
- 8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
- 9.10 Vesele počitnice
- 9.25 Finale in nekaj prizorov iz Webrove opere »Čarostrelec«
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 »Kaj elišimo na gorah« - simfonična pesnitev Franca Liszta
- 11.30 Zbor Sovjetske armade zapoje tri ruske narodne pesmi
- 11.40 Melodije Johanna Straussa in Franca Leharja
- 12.05 Trio Modic iz Mengša
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Silvo Avšič: O sortnih poskusih vrtnin
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Pianist Adam Harasiewicz igra Chopina
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.20 Naši pevci na tujem
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušalcev
- 18.10 50 minut turizma in

- melodij
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtni večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Petnajst minut z orkestrom Melachirino
- 21.00 Večer umetniške besede
- 21.40 Mihovil Logar: Concertino simfonico za klarinet in orkester
- 22.15 Posnetki koncertov III. jugoslovanskega festivala jazza na Bledu
- 23.05 Zaplešimo twist in rock'n roll
- 23.30 Zadnjo besedo ima George Gershwin

PETEK - 20. julija

- 8.05 Arije za koloraturni sopran
- 8.40 Mali koncert lahke glasbe
- 8.55 Pionirski tednik
- 9.25 Josef Hayden: Koncert za flavto in orkester v D-duru
- 9.45 Trio Bardorfer s sekstetom bratov Pleško
- 10.15 Od tod in ondod
- 11.00 Stare slovenske skladbe
- 11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite - ime mi je Cox
- 11.50 Zabavni zvoki
- 12.05 Igra Kmečka godba
- 12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Jelka Hočevar: Kako se je izkazal desagardhebič za vrtnarske kulture
- 12.25 Melodije ob 12.25
- 13.30 Dva monologa iz Konjovičeve Košane
- 14.05 Glasbeni omnibus
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 V domačem tonu
- 15.20 Peter Iljič Čajkovski: Suita za orkester št. 1 v D-duru
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Solist tega tedna

- 17.40 Dvajset plesnih minut
- 18.10 Mihail Glinka, prvi ruski operni skladatelj
- 18.45 Iz naših kolektivov
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Antonio Vivaldi - Preizkušnja harmonije in invencije
- 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
- 20.30 Zborovske miniaturre italijanske renesanse
- 21.00 Hitri prsti
- 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
- 22.15 Romantičnim plesavcem
- 22.50 Literarni nokturmo
- 23.05 Koncert in simfonija iz sodobne jugoslovanske glasbe

Drugi program

- SOBOTA - 14. julija
- 20.00 Pianist Nikita Magaloff v Ljubljani
- 21.10 Glasbena medigra
- 21.15 Jazz na koncertnem odru
- 22.15 Plesna glasba

NEDELJA - 15. julija

- 12.00 Dvorakova ura - Stiri romantične skladbe
- 13.10 Z velikih opernih odrov
- 14.00 Melodije in ritmi
- 14.39 Antun Dobronić: Jelšonski tonci, suite za godala
- 15.15 Kopavcem za prijetno nedeljsko popoldne
- 20.00 Violinist David Ojstrah in orkester Leningrajske filharmonije pod taktirko Jevgenija Mravinskoga
- 20.40 Ciklus Mednarodne radijske in televizijske univerze
- 21.00 V nedeljo ob devetih zvečer - »Odmevi s III. jugoslovanskega festivala na Bledu«
- 22.15 Koncert slovenskih opernih pevcev

PONEDELJEK - 16. julija

- 20.00 Z melodijami okrog sveta
- 21.00 »Nocturno«
- 21.30 Zvoki za lahko noč
- 20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih
- 20.30 Veliki posnetki stoletja - Ludwig van Beethoven
- 21.00 Trije dueti iz »Manon«
- 21.30 Mednarodna radijska in televizijska univerza - Starost vesolja
- 21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 18. julija

- 20.00 Giacomo Puccini: Tosca, opera v 3 dejanjih
- 21.50 Zaključni skordi
- 20.00 Bard izpod Beskidov
- 21.00 Znanj solisti v zabavni glasbi
- 21.40 Odlomki iz opere »Ajka« Parškveva Hadžneva

PETEK - 20. julija

- 20.00 Od popevke do popevke
- 20.30 Izleti v delo samospevov
- 21.00 Skladbe za kitaro
- 21.30 Nenavadne zgodbe iz znanosti in domisljije - Podzemeljski potapljač
- 21.45 Jazz ob 21.45

Televizija

SOBOTA - 14. julija

- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Ljubljana
- 20.20 Ekipno finale Evropskega mladinskega namiznega teniškega kriterija - prenos z Bleda
- 21.05 Jaguarjev prijatelj - glasbena revija
- RTV Ljubljana
- 22.15 Poštna kočija - serijski film
- RTV Beograd
- 22.15 Tretji človek - serijski film

NEDELJA - 15. julija

- RTV Ljubljana
- 11.00 Evropski mladinski namiznoteniški kriterij - prenos z Bleda
- RTV Beograd
- 17.00 Konjske dirke
- RTV Ljubljana
- 18.00 Akcija - slovenski celovečerni igrani film
- RTV Beograd
- 20.00 Sedem dni
- RTV Ljubljana
- 20.45 Plesni turnir - prenos z Bleda
- Italija
- 22.00 Finale festivala napolitanskih pesmi

PONEDELJEK - 16. julija

- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Beograd
- 20.20 Tedenski športni pregled
- RTV Ljubljana
- 20.35 Vladimir Lundgren: Kako bi skril truplo - TV drama

TOREK - 17. julija

NI SPOREDA!

SREDA - 18. julija

- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Zagreb
- 20.20 Kratki propagandni filmi
- RTV Zagreb
- 20.30 Zaostrite, prosim češki igrani film
- RTV Beograd
- 22.00 LOTO in športna napoved

ČETRTEK - 19. julija

- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Ljubljana
- 20.20 Interpol - serijski film
- RTV Beograd
- 20.30 Poštna kočija - serijski film

- 21.30 Predstavljamo vam pevko Viviane Verlainne spored francoske zabave

- ne glasbe
- RTV Ljubljana
- 20.50 TV obzorik
- 21.20 Nagradna uganka za avtomobil »AMI-6«

PETEK - 20. julija

- JTV
- 20.00 TV dnevnik
- RTV Zagreb
- 20.20 Dokumentarni film
- RTV Beograd
- 20.35 Spored jugoslovanske kinoteke

Kino

Jesenice »RADIO«

- 14. do 15. julija - francoski CS film PO SILI MILIJONAR
- 16. julija - ameriški VV film KOVINSKA ZVEZDA
- 17. do 18. julija - nemški barvni film FRANCISKA
- 19. do 20. julija - jugoslovanski film POKLICAN JE TUDI V3

Jesenice »PLAVZ«

- 12. do 13. julija - bolgarski film PRVA LJUBEZEN
- 14. do 15. julija - francoski film RESNICA
- 16. do 17. julija - francoski CS film PO SILI MILIJONAR
- 18. julija - ameriški barvni film KOVINSKA ZVEZDA
- 19. do 20. julija - nemški barvni film FRANCISKA

Zirovnica

- 11. julija - jugoslov. film PESEM
- 14. julija - bolgarski film PRVA LJUBEZEN
- 15. julija - franc. barvni CS film BABETTE GRE V VOJSKO
- 18. julija - franc. CS film PO SILI MILIJONAR

Dovje

- 14. julija - jugoslov. film PESEM
- 15. julija - bolgarski film PRVA LJUBEZEN
- 19. julija - franc. CS film PO SILI MILIJONAR

Koroška Bela

- 14. julija - franc. barvni CS film BABETTE GRE V VOJSKO
- 15. julija - nemški barvni film FRANCISKA
- 16. julija - francoski film RESNICA

Kropa

- 14. julija - franc. CS barvni film BLAGO Z OBALE DURANCE
- 15. julija - ameriški CS barvni film VICITA
- 19. julija - ital. film IZZIVANJE

Duplica

- 14. julija - italijan. barvni CS film ORIENTALKE ob 20. uri
- 15. julija - italijan. barvni CS film ORIENTALKE ob 15., 17. in 19. uri
- 18. julija - amer. VV film HUDIČEV UČENEC ob 18. uri
- 19. julija - amer. VV film VV film BOLJE JE VEDETI

HUDIČEV UČENEC ob 20. uri

Radovljica

- 14. julija - jugoslov. film NOBEDEN KOT TI ob 20. uri
- 15. julija - francoski barvni VV film RDEČE USTNE - LAŽNE NAIVKE ob 16. in 20. uri

- 15. julija - jugoslov. film NOBEDEN KOT TI ob 18. uri
- 17. julija - zapadno-nemški film ZAKON V SENCi ob 20. uri
- 18. julija - zapadno-nemški film ZAKON V SENCi ob 18. in 20. uri
- 19. julija - ameriški glasbeni barvni CS film SERENADA VELIKE LJUBEZNI ob 20. uri

Skofja Loka »SORA«

- 14. julija - ameriški film SERENADA VELIKE LJUBEZNI ob 18.30 in 20.30 uri
- 15. julija - ameriški film SERENADA VELIKE LJUBEZNI ob 18.30 in 20.30 uri
- 17. julija - domači film SREČA PRIHAJA OB 9' ob 20.30 uri
- 18. julija - domači film SREČA PRIHAJA OB 9' ob 20.30 uri

14. julija - sobota

- Center - angleški film NUJEN POZIV ob 18. in 20. uri; premiera franc. barvnega CS filma MEC MASCEVANJA ob 22. uri
- Storžič - ameriški barvni CS film DREVO ŽIVLJENJA ob 10., 17. in 20. uri
- Letni kino Partizan - ameriški film NOTREDAMSKI ZVONAR ob 20.30 uri

- Svoboda - sovjetski film PRVI DAN MIRU ob 20. uri
- Krkvavec - Cerklje - Danes predstava odpade
- Naklo - jugoslov. barv. VV film BOLJE JE VEDETI ob 20. uri

- 15. julija - nedelja
- Center - amer. film NOTREDAMSKI ZVONAR ob 10. in 20. uri; angleški film NUJEN POZIV ob 18. in 18. uri
- Storžič - ameriški film PESEK IVO JIME ob 10., 16., 18. in 20. uri; amer. barv. CS film SLAB DAN V BLACK ROCKU ob 14. uri

- Svoboda - amer. barv. CS film SLAB DAN V BLACK ROCKU ob 16. in 20. uri; sovjetski film PRVI DAN MIRU ob 18. uri
- Letni kino Partizan - ameriški film GROBA SILA ob 20.30 uri
- Cerklje-Krvavec - nemški barvni VV film TI SI MOJA PESEM ob 17. in 19.30 uri

- Naklo - jugoslov. barvni VV film BOLJE JE VEDETI

- In zdaj pogledimo kako je s prostorom v kranjskih hotelih in okoliških turističnih postojankah:

- Hotel Evropa - Prostih je še 14 postelj.
- Hotel Jelen - Na razpolago je še 15 ležišč.
- V privatnih turističnih sobah, ki jih lahko dobite pri Turističnem društvu v Kranju je prostih še 10 postelj.
- V Domu na Joštu - je na razpolago še 28 ležišč.
- Dom na Kravcu - Prostih je še 40 ležišč. Zičnica obratuje.
- Dom na Jezerskem - Prostih je še 20 ležišč. Vsako soboto in nedeljo plesna glasba.
- V privatnih turističnih sobah na Jezerskem lahko dobite še 30 prostih postelj.
- Grad Hrib v Predvoru - Prostih je še 24 postelj.
- Češka kočja nad Jezerskim - Prostih je še 30 ležišč.

- PREDVDOR:
- Organizacija Rdečega križa SREDNJA BELA pri Predvoru bo priredila jutri popoldne ob 14. uri pri JERNEJU PERNUSU veliko veselico. Za ples in razvedrilo bodo poskrbeli veseli gošči iz Predoselj. Za dobro kapljico in jedajo je preskrbljeno. Vse vabi odbor RK.

- BITNJE:
- Prostovoljno gasilsko društvo v Bitnjev pri Kranju priredi jutri veliko vrtno veselico s pričetkom ob 14. uri. Igral bo kvintet »ZADOVOLJNI KRANJCI«, pela pa bosta Branka Strgar in Stojan Vene. Če bo slabo vreme, bo prireditev prihodnjo nedeljo.

- BOHINJ:
- Hotel »Pod Voglom« - Prostih je še 50 postelj.
- Hotel »Zlatorog« - Tu je na razpolago še 30 postelj.
- V Mladinskem domu dobite lahko še 20 ležišč.

- NAMIZNI TENIS
- Bled - Včeraj se je v festivalni dvorani začel VII. evropski mladinski kriterij. Medtem ko so včeraj igrali ekipno, bo danes ob 8. uri začetek tekmovalj za posameznike in dvojice (mladinci), ob 11. uri za mladinke, ob 16. uri bo začetek discipline mešane dvojice, zvečer ob 20. uri pa bodo na sporedu finalne igre ekip mladincev in mladink.
- Tudi jutri se bo tekmovalje nadaljevalo ob 8. uri, ko bodo na sporedu igre mešanih dvojic, ob 9. uri bodo četrtfinale in polfinale za posameznike in dvojice. Finalne igre posameznikov in dvojic se bodo pričele ob 11. uri.
- VATERPOLO
- Kranjski igralci bodo v ponedeljek zvečer v okviru II. zvezne lige nastopili na Reki proti tamkajšnjemu Primorju.

- 16. julija - ponedeljek
- Center - franc. barvni CS film MEC MASCEVANJA ob 18. in 20. uri
- Storžič - sovjetski film PRVI DAN MIRU ob 10., 18. in 20.30 uri
- Letni kino Partizan - ameriški film GROBA SILA ob 20.30 uri
- 17. julija - torek
- Center - francoski barvni CS film MEC MASCEVANJA ob 18. in 20. uri
- Storžič - sovjetski film PRVI DAN MIRU ob 10., 18. in 20.30 uri
- Letni kino Partizan - ameriški film GROBA SILA ob 20.30 uri
- 18. julija - sredo
- Center - francoski barvni CS film MEC MASCEVANJA ob 18. in 20. uri
- Storžič - amer. film GROBA SILA ob 10., 18. in 20.15 uri
- Letni kino Partizan - domači film POLETJE JE KRIVO ZA VSE ob 20.

Kako si uredimo rože

Poletje je tu in z njimi čas rož. Niso samo vrtné rože v vazah lepe, tudi poljske rože lahko lepšajo vašo sobo. Verjetno ste se zamudile, včasih kar dolgo z urejanjem cvetlic v vazah; ni se vam takoj posrečilo, da bi vam bil šopek všeč. Našteli bomo nekaj koristnih pravil pri urejanju cvetlic v vazah.

Razporedite cvetje tako, da so temnejše barve v sredini šopka kot neko težišče. — Če imamo več živobarvnih cvetlic, naj temni toni cvetlic prevladujejo, ker je to do-eti bolj harmonično.

Enobarven šopek je prav lep. Če je mogoče dobiti istobaryne cvetlice v različnih tonih da se svetla in temnej-

ša dopolnjujeta — bo šopek pestrejši.

Pazite, da bo imel šopek, če je še tako pisan, dominantno barvo.

Divje cvetlice zelo hitro ovenejo. Zato jih moramo takoj, ko jih odtrgamo, zaviti v moker papir ali v vlažen mah. Doma jih hitro potopimo do glavic za nekaj časa v vodo.

Mali nasveti

RADIO

V majhnih stanovanjih in v stanovanjih s tankimi stenami postavimo radijski sprejemnik na blaznico iz penaste gume. Blazina zvok dobro ublaži. Sosedje nam bodo zato hvaležni.

VAROVAVKE

Pregorele varovavke lahko rabimo za brušenje nožev.

BRITVICE

Z rabljenimi britvicami pogosto zelo brezbrizno ravnamo. Dogaja se, da zaidejo otrokom v roke in se porežejo. Najbolje je, da rabljene britvice zavijemo v papir in vržemo v posodo za odpadke.

Stare britvice so idealen nožič za paranje. Britvico zataknamo v večji zamašek, ki smo po dolgem zarezali vanj globoko brazdo.

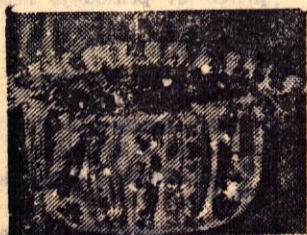
LASJE - OKRAS ŽENSKE GLAVE

Las lahko postane 60 do 70 centimetrov dolg in star približno 5 let. Dnevno lahko izgubimo 50 do 60 las, to je normalno. Če jih izgubimo več kot 100, bodimo pozornejši, uporabljajmo lasne vode in lase skrbno masirajmo. Morda ste že slišale, da pričeska bolje leži, če smo si prej lase namočile z limoninim sokom. Las postane močnejši in pričeska je lepša. — Prepogosta uporaba laka za lase je lahko škodljiva. Trikrat tedensko ga lahko uporabljamo. Stekleničko z lakom imejmo kakih 20 cm od glave odmaknjeno, ko si lakiramo lase. Ne smemo večkrat zapovrstjo v enem tednu uporabljati lak. Pred spanjem si vedno razčesamo lase.

Lasje nam lahko prično izpadati med boleznijo in po njej. Lahko nam prično tudi izpadati, če dobivamo kake injekcije ali jemljejo zdravila. A ko se zdravstveno stanje izboljša, tudi lasje prenehajo izpadati.

Pentlje v lasih

Pentlje v lasih so v vseh barvah in oblikah moderne v Italiji. Torej jih ne nosijo samo deklice. Lahko si jo naredite iz satena, lamea, žameta ali ripsa. Prišijete si jo na manjši glavnik. Če nosite spete lase, si tako s pentljo lepo zakrijete sponke v lasih. Za pozno popoldne in za večer so pentlje v lasih zelo primerne.

OBESALNIK Z VREČKO, V KATERO LAHKO SPRAVIMO ROKAVICE, RUTKE IN PODOBNO DROBNO KRAMO. Z NOTRANJE STRANI JE GUMIJAST TRAK. VREČKO POLJUBNE VELIKOSTI SI NAREDITE IN PRI-VEŽTE NA OBESALNIK

KOŽA NA KOMOLCIH JE NAVADNO BOLJ GRDA. — KROŽNO MASIRAJTE KOMOLCE VSAKO JUTRO Z MOKRO KRTAČO. NATO JIH NAMAZITE S POLMASTNO KREMO. ZVEČER JIH DOBRO UMIJTE S TOPLO VODO IN MASIRAJTE Z OLJEM ALI MASTNO KREMO

SVETLA OBLEKA V CHEMISIER STILU ALI SRAJCNEM KROJU VAM BO PRAV GOTOVO PRISLA PRAV V POLETNIH DNEH. NE PREOZKO KRILO VAM BO OMOGOČILO UDOBNO GIBANJE

Kakšen uživavec ste?

TEST: KAKŠEN UŽIVAVEC STE?

Verjetno vsakdo od nas misli, da zna uživati. Morda je res, vendar resnično uživati je tudi neke vrste umetnost.

Znate res uživati?

ZA ZENO

- Katera žival vam je najljubša?
- Kako se obnašate, da si pridobite simpatijo?
- Kaj bi želeli najraje nositi kot talisman?
- Katera žival vam je najbolj zoprna?
- Kakšne podplate imate najraje?
- Kaj bi vam smela prinesla štorklja, če bi resnično prinašala otroke?

A	B	C
slon (4)	diplomatsko (3)	prstan (2)
lev (1)	konsekventno (2)	veržico (1)
orel (2)	temperamentno (4)	medaljon (3)
druge vrste (3)	nedolžno (1)	zaponka (4)
D	E	F
miš (1)	usnjene (3)	dečka (4)
bolha (2)	krep (4)	deklico (3)
pajek (3)	gumijaste (1)	dvojčka (2)
gosenica (4)	vam je vseeno (2)	nobenega (1)

ZA MOSKEGA

- Kaj vas spravi najhitreje v dobro voljo?
- Kje bi radi imeli lepo stanovanje?
- Kateri državnik vam je najbolj simpatičen?
- V kateri starosti bi se poročili?
- Kakšen kruh jeste najraje k juhi?
- Kakšna naj bo kopel, če ste zelo utrujeni?

A	B	C
trpko vino (2)	v velemestu (4)	Churchill (3)
sladko vino (3)	v majh. mestu (2)	Eisenhower (4)
sekt (4)	na deželi (1)	Adenauer (2)
liker (1)	menjaje (3)	nekdo drugi (1)
D	E	F
21 let (2)	črn kruh (4)	vročica (1)
30 let (4)	bel kruh (2)	topla (2)
40 let (1)	mešan kruh (3)	mrzla (3)
nikdar (3)	ne jem (1)	menjajoča (4)

Pri 11, 14, 17, 21 točkah ste pravi tih uživavec in če ste kaj lepega doživeli, ste že dolgo srečni.

Pri 6, 7, 24 točkah. Na žalost ste malo pozabili na pravilno uživanje. Le zakaj? Test je pokazal, da ste simpatična oseba. To je že vzrok, da se veselite. Uživate to veselo novico.

Pri 9, 12, 19, 22 točkah. Niste morda v svojem uživanju malo pretirani? Vendar to ni noben očitke.

Pri 13, 15, 18, 23 točkah. V svojem uživanju ste naravn in pravi premetene.

Pri 8, 10, 16, 20 točkah. Ste zavidanja vredni. Z vso slaso svojega temperamenta uživate in se veselite življenja.

MORIVCI so nad nami

Mojster Hitchcock zopet snema

Vsako srečanje z velikim mojstrom »thrillerja« Alfredom Hitchcockom je presenečenje — in to kar najbolj nenavadno in grozljivo. Že sedeminštiridesetkrat je do konca zapletel in nato v najbolj nepričakovano smer, toda z najpopolnejšo logiko razpletel niti svoje nevsakdanje zgodbe. Ljudje v njegovih filmih so umirali na vse mogoče načine — od bodala, od vrvi, se zastrupljali, utapljali in včasih morda celo naravne smrti. Iz enega njegovih filmov je celo nekdo vzel originalno idejo za atentat na nekega vzhodnega mogotca: z revolverjem — vgrajenim v fotoaparatus. Hitchcock se nikoli ne ponavlja, njegova ideja je vedno sveža, izredna, neslutena. Morda nikoli bolj kot tokrat, to je v njegovem najnovšem filmu.

Alfred Hitchcock namreč zopet neutrudno snema — in to z najbolj nenavadno igravsko ekipo, v kateri je 700 dresiranih ptičev. Hitchcock se je ozrl proti nebu in se zamislil nad njegovimi prebivavci in nad tem, k rasi ljudje mislimo o njih. Za nas so to (z izjemo nekaterih roparic, ki pa jih skorajda nikoli ne srečamo zunaj živalskega vrta) miroljubne živalce, ki se jih človek nima za kaj bati. Nasprotno, one se boje nas in naših strašil. Tudi v sanjah nas ptiči le redkokdaj strašijo, mnogo redkeje kot podgane ali kače. In še nobeni mamici ni prišlo na misel, da bi porednemu otroku zagrozila: »Če ne boš priden, bo prišel ptiček, pa...«

BOJTE SE PTIČEV

Seveda, mamica ni Hitchcock in Hitchcock ni mamica! Pri njem sko-

rajda ni mogoče drugače, kot da se mu v takemle razmišljanju porodi najbolj nemogoča ideja: »Zakaj pa se ne bi za spremembo bali ptičev in to pošteno?« In kaj bolj presenetljivega in strašnega si je mogoče misliti kot milijone ptičev, ki so kot ponoreli in pobijajo ljudi!

Ptiči so napovedali ljudem vojno. Zbirajo se v ogromne eskadrilje, ki napadajo povsem iznenada, kot štupe. Toliko jih je, da nebo potemni, da zakrijejo sonce in da noč pade že ob treh popoldne. Ljudje niso varni niti v hišah, pobesneli ptiči razbijajo šipe, spreminjajo polkna in vrata v kupe trsk, se spuščajo skozi dimnike. Neštevilna krila udarjajo v zraku, da je slišati, kot bi divjalo neurje. Galebi, krokarji, kanje napadajo ljudi, jih trdovratno preganjajo in jih ne pustijo prej, da njihova trupla s praznimi očes-

nimi votlinami strme v potemnelo nebo.

Taka je v nekaj besedah vsebina novega Hitchcockovega filma, za katerega je dobil navdih v neki noveli Daphne du Maurier in ki mu je dal čisto nedolžen, skoraj očarljiv in torej popolnoma varljiv naslov: »Ptiči«. Mimogrede, Hitchcock pripisuje naslovu filma velik pomen za uspeh in je nekoč o tem rekel: »Naslov filma je kakor ženska: biti mora tak, da sega človek lahko zapomni, biti mora nenavaden, zagoneten, toda nikoli »prozoren«, biti mora topel, osvežujoč, nakazovati mora dogajanje, ne sme pa biti do njega ravnodušen in — končno — dajati mora ključ, ne da bi izdajal vsebino.«

TISOČE STATISTOV

Razen že omenjenih 700 ujetih in dresiranih ptičev, ki igrajo v filmu, nastopa še na tisoče ptičev, ki so statisti. O ptičih v svojem filmu pravi Hitchcock v šali takole: »Ptiči so odlični bojvniki. Končno pa smo jih stoletja zapirali v kletke, streljali in cvrli. Tako je čisto normalno, da se nam maščujejo. Upam, da bo gledavce resnično strah. Prodaja mačk in strašil pa se bo postotila.«

Snemanje tega filma seveda nikakor ni preprosto in niti najmanj lahko. Skoro vse zunanje prizore so do sedaj posneli v vasi Bodega Bay blizu San Francisca. V studiju so celotno sceno pokrili s streho iz plastične snovi, da se ptiči ne bi zaletavali v žaromete, kamere pa branijo pred njimi z močnimi curki stisnjenega zraka.

Kako težavno je snemanje, naj pove primer, da so za sceno, ko se mlado dekle z žepno svetilko brani pred kanjami, ki so jo ponoči napadle in ki bo v filmu trajala eno minuto — porabili šest dni. Prijateljem ptic v pomiritev pa naj povemo, da so k snemanju povabili tudi predstavnike društva za zaščito živali, ki zagotavljajo, da ptičev ne utrujajo preveč.

CATHERINE DENEUVE JE NOVA IGRAVKA ROGERA VADIMA, KI JI JE ZAUPAL GLAVNO VLOGO V SVOJEM NAJNOVEJSEM DELU »PREGREHA IN KREPOST«

KRVAVA ARENA

Hitchcock se v tej areni odlično počuti. Se prav posebno pozornost posveča krvavim scenam. Pravijo, da z lastnimi rokami maže oči igravcev s krvavim, sveže odrezanim mesom. Pravijo tudi, da že zdaj na tihem zadovoljivo računa, koliko ljudi bo pri vsaki predstavi omedlelo in koliko prestrašenih krikov bo slišati.

Mogoče tudi že misli na tiste, ki bodo film videli in ki se bodo tako na samotnih sprehodih blizu gozda še dolgo potem bali, da se ne bo zapodil kakšen ptič z odprtim kljunom naravnost v njihovo oko. Kdo ve, če ne bo kakšen prenapetost z buj-

no domišljijo začel premišljevati, ali se morda ptiči zanašajo in iz maščevanja ne zaletavajo v žrela reakcijskih letal, da zaradi tega pride potem do okvar in celo do nesreč.

Ker bo tudi ta Hitchcockov film gotovo odličen in bolj napet in grozoten, kot morejo prenesti živci marsikaterga gledavca, bodo po njem marsikomu vsaj za nekaj časa ptiči zoprni ali se jih bo celo bal. Zato lahko, čeprav bo snemanje filma trajalo tja do prihodnje jeseni in bo potem preteklo še nekaj vode, preden bo prišel k nam, vsem prijateljem ptičev, ki nimajo najboljših živcev, film »Ptiči« že sedaj kar najtopleje odsvetujemo.

DUŠAN OGRIZEK

DEKLE S SANJAVIMI OČMI: NATALIJA FATEJEVA, SOVJETSKA FILMSKA IGRAVKA

Novo drama...

Eden naših najpopularnejših filmskih igralcev — Miha Baloh zopet igra. V filmu STROJ, ki ga za »Jadranski film« po scenariju Vitomila Zupana režira Vanja Bjenjaš, igra motorista-dirkača, ki se po dolgi odsotnosti zopet preizkusi v areni železnih konj. Menda bo Baloh ves čas dirkal sam! Snemajo v Zagrebu in pa na dirkališču in okoli njega v Crikvenici. V ostalih vlogah bomo srečali Ingrid Lotarius, Borisa Dvornika, Hermino Pipinić, Dubravko Gal in Milana Srdoča.

Novi »Avalin« film »Saša«, ki ga režira Radenko Ostojić po scenariju Vlasta Radovanovića, je zgodba o majhnem srbskem kraju, ki ga terorizirajo Nemci in Ljotičevci. Razen treh fantičev igrajo v filmu še Viktor Starčič, Janez Vrhovec, Bekim Fehmi in Duška Zegarac.

Sel sem naglo, vendar nisem drvel: pol hišnega bloka proti Glavni ulici, se obrnil proti jugu, pol bloka proti javni knjižnici in ves čas sem čutil, kako se obleka suši na mojem telesu, kajti segreti zrak je pil vsako kapljico vlage. Pogledal sem na srajco in videl majhne sledove izhlapevajoče pare, vendar tega nihče ni mogel opaziti. Videti je bilo le nekakšne majhne bele, skoraj nevidne oblačke. Stopil sem v knjižnico. Neka dijakinja se je tiho pogovarjala s knjižničarko, pri mizi pa je sedel starejši možki in nekaj prepisoval v zvezek. Molče sem šel preko dvorane do polnih polic v ozadju in izginil za njimi. Na koncu, pri zadnji polici, sem v najtemnejšem kotu vzel knjigo, jo odprl in pričel gledati vanjo.

V dvajsetih minutah se je obleka v tihi knjižnici posušila. Krog pasu in pri žepih sem sicer še občutil hlad in rokavci so bili še malce vlažni. Toda nasploh je bila obleka suha in čevlji prav tako in zato sem odšel iz knjižnice.

Zavil sem južno po Glavni ulici in potem na zahod na Virginijsko. Ni mi preostalo drugega, kakor da grem in upam. Na Virginijški ulici sem stopil v enega tipičnih rumenih, malih renojskih avtobusov in se odpeljal proti severu. Sel sem preko mostu, s katerega sem skočil pred slabimi petinštiridesetimi minutami. Neki možki, ženska in deček so ribarili in kakor običajno so preko mostu hodili peši in vozili avtomobili. Pri Severnovirginijški ulici sem izstopil in odšel na zahod proti Tinini in moji sobi.

XXIII.

Pol ure kasneje sem opazovaje s sobnega okna zagledal Tino, ki je odšla poiskati taksi. Vzel sem potno torbo in odšel ven. Imel sem čisto srajco in spodnje hlače ter sveže nogavice, toda iste niače... čevlje kakor prej. V avtomobilu mi je Tina dala nov klobuk in cenen suknjič ki ju je kupila. Oboje sem oblekel. »Zapeljite nas do Sparksa, prosim,« sem dejal vozniku, ki je prikimal.

Tina je zamrmrala: »Prvi odpelje čez petindvajset minut.« Vedel sem, kaj je hotela povedati. Medtem ko sem ostal v sobi, je nakupila obleko ter telefonirala v Sparks, naslednje mesto, da bi zvedela, kdaj odpelje od tam naslednji avtobus v katerokoli smer. Potem je poiskala taksi in se z njim vrnila pome. Zdaj sva sedela zadaj v taksiju in se smehljala drug drugemu ter poskušala ustvariti brezskrben videz.

Sprva je hotela, da bi ostala v sobi in čakala. Jaz bi se skrival pod posteljo, če bi bilo potrebno, ona pa bi mi vsak dan nosila hrano. Toda vedel sem in tudi ona je končno soglašala, da bi bilo to le počasno umiranje. Čez dan, dva, tri bi policisti preiskali tudi to gostišče in to bi pomenilo konec. Edino realno upanje je pomenil beg iz Renoja, še preden bi policija povsem blokirala vse izhodne točke. Hotel sem, da bi bila Tina potovala sama, vendar mojega predloga sploh ni hotela poslušati, niti razpravljati o njem. Dejala je, da mora na vsak način ostati z menoj, ker želi, da bi oba skupaj odnesla pete.

Premišljeval sem, kako daleč smo že. Vozili smo tri, štiri hišne bloke dalje ravno in potem zavili na jug proti Četrtri ulici in 40. deželni cesti, ki vodi proti Sparksu. Na Četrtri ulici sem zašepetal Tini v uho laž: »Storil bom, kar sem dejal,« sem dejal. Poskušal sem, da bi mi glas zvenel nestrpno in prepričljivo. »Mesto je polno ljudi, ne bodo me vlovili. Vse bo v redu. Zelel bi, da bi pri naslednji cestni številki izstopila. Telefoniral ti bom, Tina – nocoj ali jutri, brž ko se bom znašel in bo vse v redu. Hitreje lahko potujem brez...«

Počasi in odločno je odkimala. Kar sem govoril, je bilo brez smisla. Sam nisem verjel v svoj predlog, kaj šele ona. Oba sva vedela, da je stvar drugačna. Na vogalu Četrte in Evansove ulice, kjer sva se prejšnji večer srečala, je avtomobil ostro zavil krog ovinka, voznik se je nagnil nad volan in nenadoma ostro zavril, tako da sva zletela naprej in se zadela v sprednje sedeže.

Tina je hotela zgrabiti za kljuko na vratih, vendar sem jo prijel za rokave in zaustavil. Vedel sem, da bi naju ustrelili ali pa ulovili, še preden bi stekla petdeset jardov daleč. Bil sem utrujen od bežanja in vsega skupaj in tako sem se naslonil na naslonjalo. Tako sva sedela kakšnih devet, deset sekund, dokler se poleg nas ni pojavil policijski avtomobil, ki je čakal v stranski ulici, kjer ga je videl najin voznik.

Dvignil sem roke s palci in dlanmi obrnjenimi naprej. Tako sem obsedel, ne da bi se gnil. Policisti so poskakali iz svojega avtomobila in naglo – s pripravljenimi samokresi – obkrožili taksi. Gledali so mračno in resno. »Počasi,« sem dejal, »ne bom se premaknil, dokler mi ne ukažete.«

Eden policistov je prikimal in odprl vrata s prosto roko. »Prav, pridi ven in drži roke v zraku!« Počasi sem stopil ven in se spomnil istega dogodka, ki se mi je pripetil pred nedavnimi. Ko bi se tudi zdaj nič ne zgodilo in bi bil študent, ki si privoščil potegavščino. »Tudi vi, gospodična,« je dejal policist še dokaj vljudno, potem pa dejal vozniku: »Lepo opravljeno, Eddie.«

Voznik taksija je skromno skomignil z rameni. »Dober lov,« je dejal. »Ujel sem ga v pravem času, morda deset minut po pozivu prek radia,« in pokimal je na zvočnik sredi plošče s stikali in urami. Takoj sem vedel, kaj se je pripetilo. Večina renojskih taksijev je opremljena z radijskimi aparati ter imajo sprejemnik in oddajnik. Verjetno je skoraj vsak voznik taksija v mestu oprezal za menoj in tako ni bilo težko, da je eden izmed njih staknil prav Tino. Če slučajno ne bi srečali policijskega avtomobila, bi bržkone poklical katerega prek radia, morda celo s kakšnim tajnim znakom.

Resno in umirjeno sem – medtem ko je Tina stopala iz avtomobila – dejal policistom: »Nikar se ne mudiš, saj ni sedelovala pri stvari in

ničesar ni vedela o njej. Za vraga,« in pogledal sem jo prezirljivo, »saj niti ne vem, kako ji je ime. Staknil sem jo zjutraj v 'Cal-Neva baru'.«

Policisti mi sploh niso odgovorili. Eden izmed njih me je naglo, vendar pomembno pogledal, potem pa pokimal proti patruljnemu avtomobilu. »Oba noter! Ti na sprednji sedež,« mi je dejal. »Ti pa na zadnjega,« je dejal Tini. »Hvala, Eddie.«

»Ob vsakem času,« se je zarežal voznik taksija, pognal avtomobil in odpeljal.

Mislil, da sem eden tistih ljudi, ki prežive v Renoju kratek čas pa mislijo, da poznajo mesto, v resnici pa vedo le za nekaj hišnih blokov v središču. Poznajo staro, rdečo opečnato stavbo Mapesovega hotela; pa mestno hišo, za katero sem vedno mislil, da je neke v njej tudi glavna policijska postaja. Poslopje dela miren, starokopiten malomestni videz. Vselej sem si predstavljajal, kako sedi v njem policijski predstojnik – neke v prašni sobi z nogama na pisalni mizi; dobrodušen, debelušen starejši možakar z zavihanimi srajčnimi rokavi, ki kadi pipo, nosi podveze za nogavice in si briše naočnike.

Odpeljali smo se v južni smeri proti Drugi ulici, zavrli in zavili levo proti vzhodu, ne proti zahodu, kakor sem menil. To me je zaskrbelo in vzpel sem se malce na sedežu. To ni bila pot do policijske postaje! Bil smo izven kockanskega in poslovnega ter prometnega središča, zato je avtomobil vozil hitreje. Čez kakšno minuto smo zapeljali preko železniškega mostu, ki ga še nikdar v življenju nisem videl. Potem sem na levi nenadoma zagledal masivno pravokotno kamnito poslopje, ki se je vzpenjalo več nadstropij visoko v nebo. Na vrhu, visoko nad ulico, sem videl z jeklenimi palicami zagrajena okna dolgih prostorov. Pomislil sem, da se tam sprehajajo jetniki. To je bila policijska postaja mesta Renoja: uradno, brezosebno, hladno in moderno poslopje. Streslo me je do kosti, kajti vedel sem, da smo v rokah odločnih in mrtvaško resnih ter sposobnih policistov.

Vzpenjali smo se naglo po visokih kamnitih stopnicah in moj policist je nosil potno torbo – ter stopili skozi težka bronasta in steklena vrata in ozek, hladen, z linolejem pokrit hodnik.

Na levi, za nizko ogrado iz položčenega lesa, je bila velika stikalna plošča, vgrajen zvonec je v enakih razmakih bmel in prižigale so se drobne žarnice. Zaustavili smo se in počakali, dokler dekle, ki je tam sedelo, ni pogledalo k nam. Moj policist je dejal: »Ujeli smo ga, najavi nas, ali boš?« Dekle je prikimalo in nas pogledalo s poklicno prizadevanostjo. Odšli smo naprej in vstopili v hodnik, poln vrat iz mlečnega stekla. Moj policist je odprl neka vrata in, ne da bi se zaustavil, pokimal z glavo, naj vstopimo. V hodniku smo zaslišali ženski glas, ki je govoril prek zvočnika. Vrata so se zaprla za nami in tako nisem mogel razumeti, kaj je govorila, vendar sem vedel, da gre za nas.

Stali smo v veliki sobi neodrejene barve, prekriti z linolejem, ki je bil enake barve kakor hodniki. Na oknih so bile zavese, v sobi pa so stale štiri pisalne mize z vrtljivimi stoli, poleg njih pa so bili še stoli z ravnimi naslonjali. Vse je bilo videti dobro ohranjeno in neizmerno resno. Za dvema mizama sta sedela moža v enobarvnih oblekah. Eden izmed njiju je bil možakar prijetnega videza, ki je aretiral Bricka. Drugi je bil večji in mlajši, z navadnim obrazom, kakršne vidite vsepovsod, pa si jih težko zapomnite. Le oči so bile nekaj posebnosti: imele so hladen blesek, kakršnega srečamo pri poklicnih policistih. Kazalo je, da nista ničesar delala. Mlajši si je čistil nohte z dolgo jekleno pilico. Oba sta nas pogledala.

Moj policist je pokimal name in dejal: »Ujeli smo ju na vogalu Četrte in Evansove v avtomobilu. Bila sta v avtomobilu Eddieja Quatrella – opozoral nas je. Bežala sta v Sparks s potno torbo,« in pokazal je na potno torbo, ki je stala na podu poleg zidu. Potem je z glavo pokimal proti Tini in dejal: »Tale je bila z njim.«

»Hvala,« se je prijazno nasmehnil mali detektiv. »Ste poročali?« Policist je pokimal, »Prav,« je spet prikimal mali mož in ga odslovil. Oba policista sta odšla iz sobe. Čez trenutek – medtem ko sva s Tino stala pri vratih – je mali možakar dvignil pogled in nama prijazno, vendar nekako odsotno, kakor da še ni razmislil, kaj bi z nama, dejal: »Seditali Trajalo bo morda nekaj minut.«

Sedla sva na stole poleg miz – Tina pred starejšega, jaz pa pred mlajšega detektiva. Potem sva čakala in mlajši detektiv si je spet čistil nohte. Potem se je ozrl name in dejal: »Na vogalu Četrte in Evansove?« Prikimal sem.

Čez nekaj časa sem pogledal Tino in se ji nasmehnil v upanju, da jo bom ohrabil. Vrnila mi je nasmeh, vendar sem opazil, da ima utrujen pogled.

Vrata so se odprla in vstopil je visok, širokoplečat možki z mapo v roki. Imel je suh obraz, ki se je ostro zoževal proti bradi in goste, nakodrane lase. Bil je mlad in veselih oči. Zdelo se mi je, da še nikoli poprej v svojem življenju nisem videl tako bistrega in nevarnega moža. Bil je prekrasno oblečen: nosil je svetlorjavo enovrstno obleko, narejeno po meri. Bržkone je bila zelo draga. Kazalo je, da ima imenitno plačo, videti je bil hladen in nepodkupljiv človek, ki ga prav nič ne more pretresti. Zdelo se mi je, da je sposoben vsega. Prijazno se je smehljalo, kakor da bi že od osme ure zjutraj natančno vedel, kaj se bo zgodilo.

Nekaj sekund nas je zamišljeno gledal in se neslišno trepljal z mapo po hlačnici. Potem je pokimal na potno torbo ob zidu zraven sebe. »Je denar v njej?« Odkimal sem. »Pogledali bomo vanjo, saj veste. Je denar v njej?«

»Ne, le obleke. Poglejte, če želite!«

Mavretanija

dežela sredi puščave

V neodvisni demokratični republiki Mavretaniji je predsednik Mokhtar Ould Daddah

**mlada
rast**

s svojimi številnimi reformami zagotovil državi napredek. Najvažnejši pridelki so

TRINAJSTLETNI RAJKO PERVANJA IZ KRANJA ZELO RAD NABIRA GOBE. DALEC JE ŽE TISTI ČAS, KO JE PRINESEL DOMOV STRUPENE GOBE IN SO SE MU VSI SMEJALI. ZDAJ JIH ŽE DOBRO POZNA. NAJBOLJ VESEL JE JURČKOV IN LISICK. V GOZDU PRI SENCURJU PA JE ONDAN DOZIVEL IZREDNO PRESENECENJE. NASEL JE TAKEGA VELIKEGA JURČKA KOT SE NIKOLI. VSAJ ON TAKO PRAVI. TO BO VERJETNO NOVA VZPODBUDA PRI ISKANJU GOB.

meso, usnje, sol in ribe. Pred kratkim so odprli pomembne rudnike železa. Predsednik Daddah želi izboljšati življenjsko raven svojim ljudem.

28. novembra 1960 je bila Mavretanija proglašena za neodvisno državo. Pričel se je čas razvoja; pojavljati pa so se pričeli seveda tudi problemi. Tako kot marsikatera novoustanovljena država je postala Mavretanija sporna točka med Vzhodom in Zahodom.

Pred kratkim naj bi se sestale vse neodvisne afriške dežele v Casablanci na pomembni konferenci. Maroška vlada je objasnila, da bo zastopnikom iz Mavretanije dovolila vstop, le da za njihovo osebno varnost ne more odgovarjati. S tem so se na diplomatski način izrazili, da bodo predstavniki sosednje republike na maroških tleh izpostavljeni nevarnosti. V zadnjem trenutku je bila zato konferenca prestavljena v Pariz. Medsebojno nasprotovanje med dvema državama je bilo že pred proglasitvijo mavretanske samostojnosti, nato so se pa odnosi še bolj zaostri. V letu 1915 so Francozi razširili svoj vojaški vpliv preko Mavretanije. 1920 je postala neodvisno ozemlje s kolonialnim statutom. Po 2. svetovni vojni je pridobila Mavretanija več notranjepolitičnih pravic. Končno je bila leta 1960 v prijateljskem dogovoru s Francijo proglašena neodvisna Mavretanija.

Vlada je bila iz St. Luisa predstavljena v Nouakchott. Nouakchott je bil pred dvema letma še majhno mesto s komaj 600 prebivavci. Danes jih je že 2000. Severni sosed mavretanske države Maroko ni hotel priznati vlado v Nouakchottu. Marokanci trdijo, da mavretanska puščava že od nekdaj pripada njim. Samovoljna administrativna razdelitev zapadne Afrike, ki so jo določili Francozi, je po njihovem mnenju razdelila Mavretanijo od Maroka.

Dokazi, da Mavretanija pripada njim, je ozka etnična sorodnost in religiozna povezanost med obema državama.

SOLSKA URA NA DVORIŠČU NOVOZGRAJENE SOLE V NOUAKSCHOTTU. PREJ JE OBISKOVALO POUK LE 10 % SOLOOBVEZNIH OTROK, VENDAR JE ZANIMANJE VEDNO VEČJE. OTROCI SO INTELIGENTNI IN ZNANJA ZELJNI

Kljub temu je predsednik Mavretanije odločen, da brani neodvisnost svoje dežele.

Najmlajša učiteljica

V malem mestu na Kubi živi 11-letna deklca, ki je že učiteljica. Sedaj poučuje v 5. razredu, prej pa je bila učiteljica tečaj za nepismene. Ta tečaj so obiskovali ljudje v starosti od 18 do 50 let. Deklica se je namre čodzvala pozivu Fidel Castra, naj vsi pismeni Kubanci sodelujejo v akciji proti nepismenosti.

Raketa praških dečkov

Skupini dečkov, ki so člani astronavičnega društva v Pragi, je uspelo izstreliti svojo prvo raketo. Raketa je dosegla višino 2500 metrov in se vrnila. Najmlajši konstruktor te rakete je bil Ludvig Janski. Sam je rešil vprašanje pogona rakete.

Pomeniki ob dnevu šoferjev

(Nadaljevanje s 5. strani)
15. maja 1943. leta na Vis. — Kmalu sem bil v tankovski diviziji IV. armade. Tri tanke sem izgubil, trikrat me je hotela objeti smrt...
»Veste, kaj zapišite,« je pripomnil njegov spremljevalec — sprevoznik, »da bi lahko obnovili oziroma asfaltirali tudi avtobusna izogibaljšča. Ob suhem vremenu se neznansko praši, ob deževnem pa je blato na obcestnih postajališčih. Neprijetno je nam in potnikom. Nekateri potniki nas pogledajo, kot da bi bili šoferji in sprevozniki krivi. V Mlinem so prebivavci s prostovoljnim delom to uredili. Menda bi tudi drugod to šlo, saj ne stane preveč,« je končal 25-letni Nakelčan ADOLF LANG, ki se je v dobrem letu že naučil hoje v

gneči, pisanja stoje itd.
IZBOLJŠATI DELOVNE POGOJE AVTOMEHANIKA

1935. leta se je začel spoznavati s skrivnostmi avtomobilskega motorja. Nenehno so skrivnosti rastle in se dopolnjevale. Tako se je moralo širiti tudi njegovo znanje. Čeprav se je 44-letni VINKO POLIČAR v tem času z njimi dodobra seznanil, tako da zna postaviti diagnozo motorju slehernega vozila, se mora vedno znova seznanjati z novimi skrivnostmi avtomobilske tehnike, ki sila napreduje. Danes je tudi več raznovrstnih avtomobilov kot pred časom. Pa tudi zato se mora strokovno izpopolnjevati, ker je danes vodja avtomehanične delavnice SGP »Projekt« v Kranju, zakaj

»majster«, kot mu pravijo, mora večkrat prvi zavihati rotkave...

No, tov. Poličarju, ki je hkrati tudi predsednik okrajnega odbora Združenja šoferjev in avtomehaničkov, smo zastavili nekaj vprašanj.

● Bi povedali, prosim, svoje mnenje o stanovski organizaciji?

— »Naša stanovska organizacija je v več kot desetletnem razvoju odigrala dokaj pomembno vlogo. Mimogrede se je treba spomniti samo slabega položaja šoferjev v predaprilski Jugoslaviji. Danes ni tako. K številnim uspehom naše organizacije lahko prištevamo tudi to, da so bili šoferji uvrščeni med kvalificirane in visoko kvalificirane delavce.

Kar zadeva avtomehanike, naj omenim, da še ni vse storjeno. Delovni pogoji bi se lahko izboljšali. Prostorji ne ustrezajo. Delavnice bi morale biti prostorne, zračne, svetle in pozimi ogrevane. Zato v tem smislu vplivamo na gospodarske organizacije. V zadnjem času opažamo, da precej mlajših avtomehaničkov beži med šoferje, zakaj tam so bolje plačani in delo se bistveno razlikuje.

● In delovna doba?

— »35 let je res predolga naši stroki. Na listi za skrajšanje delovne dobe smo za železničarji, piloti itd.

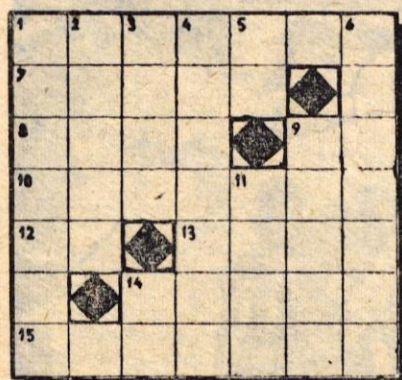
Ob koncu naj omenim, da je največje priznanje za ZSAM, da je med njenimi rednimi člani tudi TOVARIS TITO.

STANE SKRABAR

◀ VINKO POLIČAR

Križanka št. 41

SLOVO

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. mesto na Štajerskem; 7., 2. cirkulacija; 8., 3. ostanek posekanega drevesa v gozdu; 9., 14. začetnici slovenskega pisatelja realista (Gadje gnezdo) in prevajavca; 10., 4. ameriški ciklon; 12., 5. začetnici slovenskega naturalista (Kontrolor Skrobar); 13., 11. mesto ob istoimenskem jezeru v Sovjetski zvezi; 14., 9. žene brez mož; 15., 6. gora v Julijcih.

Rešitev križanke št. 39

Vodoravno: 1. bordura, 8. akvarel, 9. ra, 10. rani, 11. til, 12. kmet, 14. PD, 16. ribezen, 18. Treviso.

Rešitev križanke št. 40

Vodoravno: 1. platana, 7. Loren, 8. ares, 9. PR, 10. tesnilo, 12. an, 13. Iran, 14. plato, 15. agronom.

— »Dragi soprog! Zbogom! Vedi, da sem naposled našla pravo ljubezen!«

STEDNJA

— Ja, videla sem večjo kopalno obledo, vendar je bila dražja.

Če bi mrtvi vstali ...

NAPOLEON:

Zaradi svojih neuspešnih pohodov po Evropi sem kaznovan z izgnanstvom. Če bi to sedaj naredil, bi se lahko izvele; enostavno bi dejal, da so bili ti pohodi službena potovanja.

CAR DUSAN:

Moj zakon, po katerem so se vsem tatovom sekale roke zaradi kraje, bi danes predstavljal nekaj konca sveta: mnogi današnji blagajniki bi morali držati žlico z nogami.

BALZAC:

Zaradi svojih košljivih povesti sem bil proglašen za zastrupljavca mladine.

Sedaj bi bile te zgodbe hvaležen material za snemanje kakšnega filma iz današnjega življenja.

DON JUAN:

Osvajal sem ženska srca s svojo prirojeno očarljivostjo. Čas se je v toliko spremenil, da sedaj ta očarljivost ni prirojena, ampak — motorizirana.

LJUBEZEN IN DELO

— Marija pozabljate, da tapetnika plačam 500 din na uro.

HAMLET:

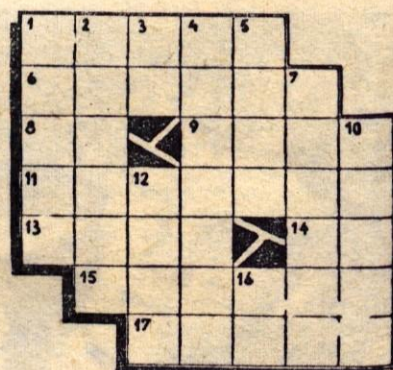
Ljubila sva se z Ofelijo, nisva se pa poročila, da si ne bi zagrenila življenja.

Sedaj vidim, da sem tako postal kot človek iz 20. stoletja.

MARDI, DVORNI NOREC LUDVIKA XIII.

Poslušavce sem zabaval s svojimi triki in lažmi in tako sem si služil kruh. Pogrešil sem, ker sem takrat živel. Danes bi s svojimi sposobnostmi zaslužil lepe denarce kot vodja reklame v kakem podjetju.

Križanka št. 42

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. kraj na Gorenjskem; 6., 2. resišča; 8., 3. del kolesa; 9., 12. jezero v Afriki; 11., 4. zdravnik; 13., 5. menični porotnik; 14., 16. avtomobilska oznaka Tetova; 15., 7. složen; 17., 10. posredovavec.

Osem let sem proučeval odnos trgovcev-prodajalcev do inozemskih kupcev. Omejil sem se na Italijo, Anglijo in Francijo. Naslednje zgodbe so najčistejša resnica.

Ko pridete v Italijo pred kako trgovinico, vas vabijo in pozdravljajo kot izgubljenega brata, ki se je po dolgem času vrnil.

»Dobrodošli, signore, dobrodošli! Prosim, stopite vendar bližje! Pridite v prodajalnico, tu je prijetno hladno. Ni vam treba nič kupiti, samo ogledajte si.«

»Žele bi bombažasto srajco, imate kakšne?«

»Ali imamo? Mi sploh nimamo drugega kot bombažaste srajce. To je naša posebnost. Mama, prinesi mi najboljše bombažaste srajce za tega simpatičnega gospoda!«

Ko mama brska in išče srajce, reče prodajalec: »Ste prišli iz Amerike?« Ko na njegovo vprašanje pritrdite, se prične: »Imam sorodnike v Chicagu. Verjetno jih poznate. Qualliteris. Tukaj je njihova slika. Bratranec ima 7 otrok. Samo pogledite: to je Rosita, Antonio, Alfredo, Carlotta, Giuseppe, Benvenuto in Tomaso. Rosita je stara 7 let, Antonio je ... itd. Končno so srajce tu. Mož pravi: »Čudoviti egiptovski bombaž. Pogledajte samo gumbel! Niso kot biseri? In kako se hrbet lepo zaokroži! Ovratnik, kako mehak in vendar močen. Prosim, samo otipajte! Kje — le kje na tem svetu dobite tako srajco?«

Vzemite jih ducat. V Ameriki mi boste hvaležni, da sem vam jih prodal.« Njegova prisrčnost vas tako presune, da kupite kar dva ducata. Njegova žena vam podari šopek rož za ženo. Oba vas spremita do vrat. Stisneta vam roko in prosita, da se prav kmalu zopet oglosite. Svetujeta vam, da obiščete cerkev

Srajco prosim

sv. Petra in vam navedeta imena svojih prijateljev v Florenzi, h katerim se tudi lahko obrnete. Solzna sta, ko zapuščate prodajalnico. Vse je srečno.

V Angliji vas ob vstopu v trgovino pozdravi mož v fraku, globoko se prikloni in vpraša, če sme storiti uslugo. Vprašate po oddelku za srajce. Mož v fraku zamahne z roko nekemu prodajalcu, ki takoj pride in spoštljivo poslušata ukaz: »Srajce za gospoda!«

Prodajalec pravi: »Sledite, prosim.« Pripelje te k prodajalni mizi. »Katero velikost in barvo?« vpraša. Poveste mu, da želite bombažasto srajco in če je mogoče z visoko zaprtim ovratnikom.

Zbegano gleda v tla, kot da bi ga vprašali, koliko zasluži.

Obatavljajoče pravi: »Po pravici povedano, spoštovani gospod, mi Angleži se ne navdušujemo za sraj-

ce z zaprtimi ovratniki. V Ameriki so seveda zelo priljubljene, ampak mi jih imamo za precej — no ja, že veste, kaj mislim. Ne nosim jih, razen pri kaki slabi »cricket igri«. Če pa vi na vsak način želite srajco z visoko zaprtim ovratnikom, vas bom z največjim veseljem ...

»Za božjo voljo, ne!« mu padete

v besedo. »Kakšne srajce se potem nosijo?« »Ah, kaj se nosi,« se smeji. »Ta, tukaj je moderna. Lahko opazite, da vojvoda Edinburški nosi samo ta kroj. Vsi gospodje različnih poklicev, ki se cenijo, nosijo ta kroj. Dobro vem, da mož, kot ste vi, želi samo to nositi, kar se nosi!«

Osramoti vas. In vi kupite ducat srajc.

V Franciji je drugače. Vstopite v prodajalnico. Ta je popolnoma prazna. Nato zagledate šest ali sedem brezdelnih prodajalcev.

Čakate četrto uro, končno se vam približa prodajalec in vas lepo vpraša: »Želite?« Poveste mu, da želite kupiti srajco. »Velikost?« vpraša s porogljivim smehljajem. »43.« »Ha,« zamrmra. »Vaše velikosti nimamo. Mislite, da imamo lahko prav vse velikosti na zalogi. Kaj pa mislite, da imamo toliko prostora tukaj? 42 je naša največja številka!«

Poveste mu, da bi si jo radi ogledali. Razočaranje se mu prikaže na obrazu. »Kakšno barvo?« vpraša. »Belo!« »Ha,« zakriči. »Bele nimamo. Imamo samo barvne. Mislite, da imamo lahko bele in barvne na zalogi?« Pride neki drug prodajalec in vpraša v francosčini, kaj se dogaja. Njegov tovariš odvrne: »Ta idiot želi imeti belo srajco. Najprej zahteva velikost 43 in sedaj želi 42. Le za kaj ima našo trgovino?«

»Ti Amerikanci imajo vsi svoje mube.«

Nato mu rečete, da boste vzeli barvno srajco. Prodajalec je besen. Pred vami vrže na mizo škaflo iz lepenke s srajci in reče: »Ne dotikajte se jih, sicer boste morali vse plačati!« Eno izberete in on jo vrže v vrečko. »40 frankov,« pravi. Plačate mu s 50-frankovskim bankovcem.

»Nimate drobiža? Mislite, da vsakomur lahko izmenjamo, ki pride v trgovino.« Vsi vas gledajo, kot da bi prodajalca ravno kar zlasali.

Rečete, da je bankovec trenutno edini francoski denar. Sledi posvetovanje med prodajalci, upravnikom prodajalnice in blagajnikom. K vam švigajo njihovi pogledi in med seboj šepetajo. Končno izvele blagajnik desetfrankovski bankovec.

Prodajalec vam nejevoljno izroči zavitek s srajco in vrže denar na mizo. Ko zapuščate trgovino, lahko slišite, ko reče ostalim: »To je neverjetno.«

ART BUCHWALD